

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Evaluácia prínosu intervencie z ESIF

Evaluation of impact of ESIF intervention

STUDIJNÍ PROGRAM

Řízení rozvojových projektů

STUDIJNÍ OBOR

Řízení regionálních projektů

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Petr Fanta, Ph.D.

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Tučeková	Jméno:	Lubica	Osobní číslo:	45 3079
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)				
Zadávací katedra/ústav:	Oddělení veřejné správy a regionálních studií				
Studijní program:	Řízení rozvojových projektů				
Studijní obor:	Řízení regionálních projektů				

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:
Evaluácia prínosu intervencií z ESIF

Název diplomové práce anglicky:
Evaluation of impact of ESIF interventions

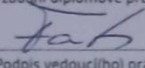
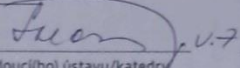
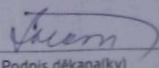
Pokyny pro vypracování:
Cieľom DP je zhodnotiť vplyv intervencií do ICT vybavenia vo výučbe cudzích jazykov na výsledky žiakov v základných školách. Prínosy DP: závery z evaluácie môže využiť riadiaci orgán pri utváraní výzov a školy pri vytváraní projektovej žiadosti o nové vybavenie pre jazykovú učebňu.
Osnova: 1. Úvod; 2. Teoretická časť: cudzí jazyk ako súčasť vzdelávacej politiky, CJ v primárnom vzdelávaní, integrácia ICT do CJ vzdelávania; 3. Praktická časť: postup evaluačného procesu, EP, výsledky z EP; 4. Záver; 5. Použitá literatúra a zdroje.

Seznam doporučené literatury:
Choděra, R. (2006). Didaktika cizích jazyků: úvod do vědního oboru.
Chvál, M., Procházková, I., Straková, J. (2015). Hodnocení výsledků vzdělávání didaktickými testy.
Kalous, J. (2006). Teorie a nástroje vzdělávací politiky. Karolinum.
Straková, J. (2015). Mezinárodní výzkumy výsledků vzdělávání.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) diplomové práce:
Ing. Petr Fanta, Ph.D., MÚVS ČVUT v Praze, oddělení veřejné správy a regionálních studií

Jméno a pracoviště konzultanta(ky) diplomové práce:
_____

Datum zadání diplomové práce: 5. 12. 2016   Termín odevzdání diplomové práce: 25. 8. 2017
Platnost zadání diplomové práce: 31. 8. 2018

Podpis vedoucí(ho) práce   Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry   Podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

21. 8. 2017   Tučková
Datum převzetí zadání   Podpis studenta(ky)

Tučeková, Lúbia. Evaluácia prínosu intervencie z ESIF
Praha: ČVUT 2017 Diplomová práca. České vysoké učení
technické v Prahe, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prehlásenie

Prehlasujem, že som svoju diplomovú prácu vypracovala samostatne. Ďalej prehlasujem, že som všetky použité zdroje správne a úplne citovala a uvádzam ich v priloženom zozname použitej literatúry .

Nemám závažný dôvod proti sprístupneniu tejto záverečnej práce v súlade so zákonom č. 121/2000 Zb., o práve autorskom, o právach súvisiacich s právom autorským a o zmene niektorých zákonov (autorský zákon) v platnom znení.

V Prahe dňa: 31. 07. 2017

Podpis:

Pod'akovanie

Chcela by som touto cestou poďakovať vedúcemu svojej práce Ing. Petrovi Fantovi Ph.D. , za jeho odborné rady a vedenie pri písaní diplomovej práce.

Taktiež by som chcela poďakovať Michalovi Dorčákovi, garantovi národného testovania spoločnosti Scio, a Bc.

Karelvi Čermákovi, metodikovi Odboru školstva, kultúry a športu Mestskej časti Prahy 6, za pomoc a spoluprácu pri tvorbe záverečnej diplomovej práce. Moja vďaka patrí tiež všetkým pedagógom a žiakom, ktorí so mnou pri práci spolupracovali. Ďakujem aj svojej rodine a priateľom, ktorí ma pri písaní tejto práce podporovali.

Abstrakt

Cieľom záverečnej práce je zhodnotiť vplyv informačných a komunikačných technológií (ICT) na výsledky žiakov pri cudzojazyčnej výučbe v priebehu vzdelávania na základnej škole. A na základe toho zhodnotiť, či vynaloženie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) je pre túto intervenciu regionálnej politiky vhodné. Východiskom našej práce je overenie hypotézy: „Implementácia ICT vybavenia do základnoškolského vzdelávania vplýva na lepšie jazykové výsledky žiakov“.

Diplomová práca je rozdelená do 4 kapitol a obsahuje 6 obrázkových grafov, 15 tabuliek a 1 prílohu. Prvé 3 kapitoly tvoria zhrnutie z monitoringu oblasti, ktorej sa naše evaluačné šetrenie týka. Nachádzajú sa tu aktuálne informácie o vzdelávacej a regionálnej politike, o cudzojazyčnej výučbe a o implementácii ICT do cudzojazyčnej výučby. Následne 4. kapitola je tvorená evaluačným šetrením.

V práci sme použili viaceré metódy. Ako už bolo spomenuté vykonávali sme rozsiahly monitoring, pričom sme pracovali s množstvom informácií z viacerých zdrojov ako odborná literatúra, žurnalistické zdroje, strategické dokumenty na národnej a európskej úrovni, štatistické dáta, príklady dobrej praxe, ale aj výsledky testovaní na národnej a medzinárodnej úrovni.

Pomocou analýzy a syntézy sme s jednotlivými dátami pracovali, pričom sme sa snažili do práce zahrnúť len tie najdôležitejšie a najužitočnejšie skutočnosti z danej problematiky. Okrem toho sme pracovali s viacerými evaluačnými metódami ako dotazníkové šetrenie, pozorovanie, individuálne rozhovory, komparatívna analýza výsledkov a prípadová štúdia v podobe príkladu dobrej praxe.

V záverečnej fáze sme hodnotili danú intervenciu regionálnej politiky pomocou vybraných evaluačných metód a odpovedaním na vopred stanovené evaluačné otázky. Okrem hodnotenia pozitívneho vplyvu ICT na výsledky žiakov sme analyzovali aj iné prínosy, ktoré intervencia financovaná z ESIF v podobe moderného ICT vybavenia do cudzojazyčnej výučby prináša.

Kľúčové slová

Vzdelávanie, evaluácia, intervencia, informačné a komunikačné technológie , cudzie jazyky

Abstract

The main aim of diploma thesis is an evaluation of impact information and communication technologies (ICT) to language results in the primary school. And based on that evaluate, if the financial resources for this ESIF intervention are paid out properly. In the beginning we verified a hypothesis : „Implementation of ICT equipments into primary education has positive impact into language results“.

Our thesis is divided into 4 chapters and includes 6 pictorial graphs, 15 charts and 1 attachment. The first 3 chapters include a monitoring summary of area, which is our evaluation about.

During extended monitoring analysis we needed to find and process information about education and regional policy, foreign language education in the primary schools and integration ICT into school. The fourth chapter include a process of evaluation.

In the thesis we used several methods. As we mentioned we needed to find and process a lot of information from different sources like academic literature, journalistic sources, national and european strategic documents, examples of good practice but also national and international results of language testing.

Thank to an analysis and a synthesis we selected the main facts about our topic. We also implemented some evaluation methods like a questionnaire, a survey, individual dialogues, a comparative analysis of language results and an example of good practice in the case study.

Finally we evaluated the intervention of regional policy with implementing methods of evaluation and with finding answers of our questions. We evaluated the positive impact of ICT to language results and also we analyzed other benefits of ESIF intervention.

Key words

Education, evaluation, intervention, information and communication technologies, foreign languages

Obsah

Úvod.....	5
1 Cudzí jazyk ako súčasť vzdelávacej a regionálnej politiky	7
1.1 Vzdelávacia politika vo všeobecnom kontexte a jej potrebnosť pre globálny a spoločenský pokrok	7
1.2 Podpora skvalitnenia cudzojazyčnej výučby regionálnou politikou	9
1.2.1 Evaluácia regionálnej politiky.....	10
1.3 Nový pohľad na didaktiku cudzích jazykov	13
1.3.1 Významné postavenie cudzojazyčného vzdelávania...113	
1.3.2 Hlavné ciele cudzojazyčného vzdelávania.....14	
1.4 Dokumenty potrebné pre tvorbu moderného jazykového kurikula	15
1.4.1 Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky.....	15
1.4.2 Európske jazykové portfólio.....	17
2 Cudzojazyčná výučba na základných školách v ČR	18
2.1 Vývoj cudzojazyčného vzdelávania	18
2.2 Prostriedky pre zvýšenie jazykovej vybavenosti žiakov.....	20
2.2.1 Podpora mnohojazyčnosti vo vzdelávaní.....	22
2.2.2 CLIL ako nový didaktický postup výučby v základných školách.....	24
2.2.3 Raný začiatok výučby cudzích jazykov.....	25
2.3 Národné cudzojazyčné testovanie žiakov	26
2.3.1 Národné šetrenie výsledkov žiakov v počiatočnom vzdelávaní	27
2.3.2 Národné testovanie Scio.....	27
3 ICT ako súčasť cudzojazyčnej výučby vo vzdelávaní	29
3.1 Súčasná potreba podpory ICT vo vzdelávaní.....	29

3.1.2 Významné dokumenty v ČR podporujúce Stratégiu Európa 2020 a digitálne vzdelávanie.....	31
3.1.3 Možnosti podpory ICT vo vzdelávaní.....	33
3.2 Medzinárodné výsledky výskumov vzdelávania v oblasti ICT.....	35
3.2.1 Medzinárodný výskum SITES M2.....	36
3.2.2 Medzinárodné šetrenie ICILS 2013.....	37
3.3 Využitie ICT pri cudzojazyčnom vzdelávaní a jeho prínosy	39
3.3.1 Využitie textového editora Microsoft Wordu a prezentačného softvéru PowerPoint.....	40
3.3.2 Interaktívna tabuľa a multimedialne výučbové programy pri jazykovom vzdelávaní.....	40
3.3.3 Ďalšie významné prínosy ICT vo vzdelávaní.....	42
4 Evaluácia intervencie z ESIF	44
4.1 Návrh a plánovanie evaluačného šetrenia	45
4.1.1 Súhrn významných informácií o šetrení.....	46
4.1.2 Výskumné evaluačné otázky.....	48
4.2 Zdroje informácií pre evaluačné šetrenie	50
4.3 Výber a použitie jednotlivých metód	51
4.3.1 Metódy zberu informácií.....	51
4.3.2 Metóda analýzy informácií.....	58
4.4 Záverečná evaluačná správa	73
Záver.....	78
Zoznam použitej literatúry.....	80
Zoznam obrázkov.....	89
Zoznam tabuliek.....	90
Evidencia vypožičaní.....	91
Príloha.....	92

Úvod

„Keď počujem hovoriť príliš zapáleného propagátora využitia ICT vo vzdelávaní, stávam sa skeptikom...keď ale počujem ničím nepodloženú kritiku ICT, stávam sa optimistom a propagátorom ICT“.

MICHAEL HAMMOND, WARWICK UNIVERSITY

Kvalitné vzdelávanie patrí k hlavným prioritám krajín Európskej únie. Oblasť, ktorou sa naša práca zaoberá je cudzojazyčná výučba žiakov na základných školách v Českej republike (ČR). Myslíme si, že v súčasnosti je podpora kvality a rozvoja cudzojazyčnej výučby v základnoškolskom vzdelávaní nevyhnutná. Podľa Vančúrovej [2010] je cudzí jazyk nástrojom medzinárodnej komunikácie, ktorý zvyšuje mobilitu žiakov a zjednodušuje prístup k informáciám. Európska komisia [2014] dodáva, že ovládanie aspoň jedného jazyka patrí ku kľúčovým kompetenciám žiakov a napomáha ku spoznávaniu krajín, k nadväzovaniu osobných vzťahov a k lepšiemu pracovnému uplatneniu v budúcnosti. Sme si vedomí, že medzi hlavné faktory ovplyvňujúce kvalitu cudzojazyčného vzdelávania patrí pedagóg, osnova, učebný materiál a spôsoby výučby, prostredie a kontinuita.[Lojová 2008, Edelenbos a kol. 2006]Okrem spomínaných faktorov majú v súčasnosti vo vzdelávaní čoraz významnejšie postavenie informačné a komunikačné technológie(ICT). Myslíme si, že ICT ako doplnok cudzojazyčnej výučby pozitívne vplýva na žiakov a pedagógov. Prínosy, ktoré ICT do cudzojazyčnej výučby prinášajú, potvrdili aj viacerí autori[Labjaková 2014, Neumajer 2014, Kireš 2012, Záleský a Zumrová 2010, Tocháček 2010, Dostál 2009, Brdlička 2003...].

Lepšie výsledky žiakov ako jeden z prínosov ICT nebol v Českej republike zatiaľ výskumne dokázaný. Aj preto, sme sa rozhodli, že prípadne lepšie jazykové výsledky vplyvom intervencie regionálnej politiky v podobe moderného ICT vybavenia zhodnotíme evaluačným šetrením, pričom našim východiskom bola hypotéza : „Implementácia ICT vybavenia do základnoškolského vzdelávania vplyva na lepšie jazykové výsledky žiakov“.

Nápomocné pre nás pri hľadaní odpovede na úvodnú hypotézu boli obe časti diplomovej práce. V teoretickej časti, ktorú tvoria prvé 3 kapitoly sa nachádzajú základné informácie o našej problematike.

Prvá kapitola je zameraná na vzdelávaciu, regionálnu politiku a významné postavenie a ciele cudzojazyčného vzdelávania . Zahrnutie aj regionálnej politiky je veľmi dôležité, nakoľko celé evaluačné šetrenie sa viaže k výzve: „Modernizacezařízení a vybavení pražských škol“ , ktorá je podporovaná v rámci OP Praha - pól rústu ČR. Druhá kapitola je zameraná na teoretické vymedzenie cudzojazyčnej výučby v základných školách v ČR a posledná časť na významné postavenie a prínosy ICT v cudzojazyčnej výučbe. Po dôkladnom zmonitorovaní danej problematiky sa v štvrtej kapitole dostávame k samotnému evaluačnému šetreniu. V tejto kapitole sme hodnotili danú intervenciu regionálnej politiky pomocou vybraných evaluačných metód a odpovedaním na vopred stanovené evaluačné otázky. Okrem hodnotenia pozitívneho vplyvu ICT na výsledky žiakov sme analyzovali aj iné prínosy, ktoré intervencia financovaná z ESIF v podobe moderného ICT vybavenia do cudzojazyčnej výučby prináša.

1 Cudzí jazyk ako súčasť vzdelávacej a regionálnej politiky

Vzdelávanie považujeme za významnú spoločenskú oblasť, ktorá sa prejavuje v rozličných podobách. Každý štát má svoj unikátny vzdelávací systém, a to platí aj pre vzdelávaciu politiku Českej republiky.

Český vzdelávací systém je založený na určovaní cieľov a konkrétnych výsledkov. Dosahovanie týchto cieľov je prenechané na nižšej úrovni riadenia, využívajú sa hlavne nepriame nástroje ako napríklad financovanie a vytvárajú sa autoregulatívne mechanizmy vo forme spätnej väzby.

[Bendl a Kucharská 2008]

1.1 Vzdelávacia politika vo všeobecnom kontexte a jej potrebnosť pre globálny a spoločenský pokrok

Vzdelávanie a školstvo zaraďujeme medzi problematiky, pre ktoré je charakteristické nejednotné vnímanie a rozličná interpretácia. Preto je skutočne zložitá nájsť jednotnú definíciu pre pojem vzdelávacia politika.

Podľa Pařízka [1993] je vzdelávacia politika určité začlenenie do celospoločenských a skupinových priorít a vo svojej publikácii sa zamerail na jej pôsobenie na rôzne subjekty ako školské inštitúcie, mimoškolské vzdelávacie inštitúcie a na výchovu v rodine a v neformálnych skupinách.

Kolaus [1997] vníma vzdelávaciu politiku ako vzájomné spojenie priorít, princípov a metód rozhodovania, ktoré sa výrazne vzťahujú k uplatňovaniu spoločenského vplyvu na jednotlivé úrovne vzdelávania.

Asi najviac používaná definícia vzdelávacej politiky je od Veselého [2006:11], ktorý pod týmto pojmom rozumie: „súhrn formálnych a neformálnych pravidiel, noriem a praktík, ktoré riadia a ovplyvňujú jednanie jednotlivcov a inštitúcií v oblasti vzdelávania“.

Pri implementácii vzdelávacej politiky do praxe používame Opatrenia alebo inak nazvané nástroje vzdelávacej politiky. Tieto nástroje nám pomáhajú pri plnení stanovených cieľov a výrazne prispievajú k pokrokom v oblasti vzdelávania. Pri ich používaní nenájdeme v žiadnej literatúre univerzálne a efektívne pravidlá, a preto je podľa nás hlavným účelom práce s nimi, čo najväčší budúci pokrok vo vzdelávaní. Medzi významné nástroje vzdelávacej politiky patria :

- **Plánovanie** ako stanovenie jedného alebo viacerých cieľov v oblasti vzdelávania a následne hľadanie vhodného riešenia
- **Legislatíva** obsahujúca zákony, vyhlášky a smernice, ktoré upravujú právnu stránku vzdelávacieho systému
- **Financovanie** ako vynakladanie finančných prostriedkov na podporu určitej oblasti vo vzdelávaní
- **Analýza a monitorovanie** ako získavanie informácií o vzdelávaní pomocou rôznych štatistických dát
- **Výskum a evaluácia** ako hodnotenie efektivity vzdelávania a dosiahnutých výsledkov pomocou rôznych metód a techník [Univerzita, 2006]

Pri spracovávaní DP budeme pracovať so všetkými uvedenými nástrojmi. Dôležité pre nás budú aj nástroje ako kurikulárna politika a vzdelávacia reforma. Reforma predstavuje zmenu vo vzdelávaní, ktorej cieľom je pozitívny efekt do vzdelávacieho systému. Podľa nás je v súčasnosti potrebné vytvárať také reformy, ktorých výstupom bude kvalitnejší a efektívnejší systém. A implementácia ICT do základnoškolského vzdelávania k pozitívnym reformám zvyšujúcu efektivitu a kvalitu vyučovacieho procesu určite patrí.

1.2 Podpora skvalitnenia cudzojazyčnej výučby regionálnou politikou

Skvalitnenie jazykového vzdelávania pomocou implementácie ICT do výučby je v súlade s cieľmi a prioritami regionálnej politiky EÚ. „Regionálna politika je strategická investičná politika, ktorá sa zameriava na všetky regióny a mestá v EÚ, s cieľom podporiť ich hospodársky rast a zlepšiť kvalitu života ľudí“.

[Európska komisia 2014: 1]

Programovacie obdobie 2014 - 2020 je založené na spoločných pravidlách a dôraz je kladený hlavne na dosiahnuté výsledky. Na splnenie cieľov a priorít Stratégie Európa 2020 bolo pre toto obdobie stanovených 11 tematických cieľov, ktoré sú spolufinancované prostredníctvom troch hlavných fondov. Sú to Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF) a Kohézny fond. Zvýšenie kvality, prístupu a používania ICT v školstve podporuje EFRR a ESF.

[Európska komisia 2014]

Ako už bolo spomenuté EK [2016] kladie v programovom období 2014-2020 väčší dôraz na dosiahnuté výsledky jednotlivých projektov, ktoré sú podporované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF). Preto aj požiadavka EK, ktorou je zaistenie preukázateľných výsledkov intervencií, súvisí s rozvojom evaluácií v ČR.

1.2.1 Evaluácia regionálnej politiky

Podľa Gombitovej [2007:26] je evaluácia posúdenie intervencií vo vzťahu k explicitným kritériám na základe informácií, ktoré boli zozbierané a analyzované. Hallová a Hall [2004] dodávajú, že ide o špecifický typ šetrenia, ktorý overuje naplnenie cieľov a plánov danej intervencie. Dôraz kladú hlavne na posúdenie výstupov porovnaním plánovaných a dosiahnutých hodnôt. Okrem výstupov majú podľa mnohých autorov [Rossi a kol. 2004, Sinkfield a Stufflebeam 2007, Gombitová 2007] významné postavenie v rámci šetrenia aj hodnotenie dopadov intervencie a analýza potrieb. Evaluácia je aj periodický proces, ktorého úlohou je kontrolovanie vynaloženia finančných zdrojov z verejných rozpočtov. [Šúmpíková a kol. 2005]

Hlavným cieľom evaluácií je zvýšiť kvalitu a efektivitu intervenčných programov a projektov, analyzovať mechanizmy ich fungovania a priniesť zainteresovaným stranám informácie, ktoré im pomôžu pri rozhodovaní, prípadne o ďalšom smerovaní. [Patton 2008]. K významným evaluačným cieľom patrí aj vhodnejšie zacielenie programov a politik, efektívnejšie alokovanie finančných zdrojov a šírenie prínosov danej intervencie. [Čadil 2011]

Typy evaluácií

Ministerstvo pre miestny rozvoj ČR [2016] pre programové obdobie 2014–2020 rozlišuje v metodickej publikácii „Pro evaluace v programovém období 2014–2020“ tieto základné typy evaluácií.

1. Podľa programového cyklu

Z hľadiska programového cyklu rozlišuje hodnotenie pred začiatkom programového obdobia (ex-ante), v priebehu (ad-hoc, ongoing alebo mid-term) alebo po skončení programového obdobia (ex-post).

2. Podľa spracovateľa

Na základe nariadenia čl. 54 EK [2012] sú evaluačné hodnotenia zaistované buď internými alebo externými odborníkmi, ktorí sú nezávislí k riadiacemu orgánu. Rozlišuje evaluáciu internú, ktorá je vykonávaná vlastnými nezávislými pracovníkmi riadiaceho orgánu, externú, ktorú naopak vykonávajú odborníci mimo zadávajúci riadiaci orgán a zmiešaný typ oboch.

3. Podľa účelu

Účelové delenie evaluácií závisí od konkrétnej fázy programového cyklu. Formatívna evaluácia sa vykonáva v začiatkových fázach plánovania programu, pričom jej účelom je zlepšiť implementáciu daného programu. Sumatívna evaluácia je naopak vykonávaná po ukončení implementácie programu s účelom posúdenia prínosu programu pre vopred určené cieľové skupiny.

4. Podľa povahy

Z hľadiska tohto členenia rozlišujeme evaluáciu strategickú (vyhodnocuje vývoj programu vo vzťahu k prioritám alebo stratégiám), operatívnu (zameraná na aktuálne potreby), tematickú (zameraná na 1 alebo 2 témy, ktoré sú spoločné pre rozdielne programy alebo intervencie) a dopadovú evaluáciu.

Dopadová evaluácia hodnotí, či sa skutočné dopady a výsledky programu alebo intervencie zhodujú s tými plánovanými. Pre dopadovú evaluáciu sú typické 2 metódy, a to kontrafaktúrna dopadová evaluácia, ktorá pomocou štatistických metód hypoteticky porovnáva situáciu bez intervencie a s intervenciou a teoreticky vedená dopadová evaluácia. Tá je založená na hodnotení intervenčnej logiky, identifikácií zmeny a na odpovedaní otázok „ako“ intervencia funguje a čo nám prináša.

Dopady našej intervencie budú hodnotené po monitoringu cudzojazyčného vzdelávania a využitia ICT v základnoškolskom vzdelávaní. Kľúčovou aktivitou monitoringu bolo zber a analýza informácií z viacerých zdrojov ako odborná literatúra, žurnalistické zdroje, strategické dokumenty na národnej a európskej úrovni, štatistické dáta, príklady dobrej praxe, ale aj výsledky testovaní na národnej a medzinárodnej úrovni.

1.3 Nový pohľad na didaktiku cudzích jazykov

Didaktika cudzích jazykov je veda, ktorej predmetom je riadenie výučby cudzieho jazyka. Didaktika začala byť aktuálna až po r.1989, a to rozšírením ponuky cudzích jazykov na českých školách. Výrazne k rozvoju tejto vedy dopomohol Choděra [2006] svojou monografiou, ktorá slúži ako úvod do štúdie základných problémov v tejto oblasti. Venoval sa hlavne filozofii, logike, metodológii vedy a definícii základných pojmov.

V spomínanej publikácii vymedzil tri úrovne riadenia cudzojazyčnej výučby:

- I. „Obligatórne riadenie učiteľa ako najnižšieho stupňa riadenia
- II. Riadenie školskými inštitúciami a ich orgánmi prostredníctvom školskej politiky a tvorby kurikulí a učebných pomôcok
- III. Fakultatívne riadenie vedou ako najvyšší stupeň riadenia“ [Choděra 2006:16]

1.3.1 Významné postavenie cudzojazyčného vzdelávania

Aktívne ovládanie aspoň jedného cudzieho jazyka je v súčasnosti naozaj nevyhnutné. Na jednej strane z pohľadu globálneho, pretože jazyk predstavuje nástroj medzinárodnej komunikácie. A na druhej strane z pohľadu osobnej potreby žiaka ovládať ich čo najviac.

Podľa Vančúrovej [2010] znalosť aspoň jedného cudzieho jazyka zjednodušuje prístup k informáciám, uľahčuje vytváranie osobných kontaktov a zvyšuje mobilitu žiakov. Autori strategického dokumentu Národného plánu výučby cudzích jazykov[2005] dodávajú, že jazykové vzdelávanie vytvára vyššiu mienku žiakov a študentov o kultúrnej hodnote národa a pomáha pri budovaní vzťahov s ostatnými kultúrami. Ovládanie cudzieho jazyka je tiež jednou z hlavných kľúčových kompetencií žiakov základného vzdelávania. Štúdium druhého alebo tretieho jazyka napomáha k spoznávaniu krajín a ich obyvateľov a k lepšiemu pracovnému uplatneniu v budúcnosti.

[Európska komisia 2014]

1.3.2 Hlavné ciele cudzojazyčného vzdelávania

Ciele sú hlavné piliere pri výučbe cudzieho jazyka. Choděra[2006] rozlišuje cieľ primárny a ciele sekundárne. Primárny je cieľ jazykový, ktorého princípom je získanie a osvojenie si komunikačnej kompetencie a riešenie praktických situácií. Významnú rolu zohrávajú aj sekundárne ciele, a to vzdelávacie a výchovný cieľ. Vzdelávacím cieľom je získavanie nových poznatkov a informácií o odlišných národnostiach a kultúrach. Výchovný cieľ spočíva v posilňovaní kladného vzťahu k cudzím jazykom a ku všetkému čo k cudziemu jazyku patrí. Podľa Janíkovej[2016] medzi významné ciele pri výučbe cudzích jazykov patrí taktiež podpora mnohojazyčnosti a budovanie vlastnej identity.

1.4 Dokumenty potrebné pre tvorbu moderného jazykového kurikula

Maňák[2008:15] definuje kurikulum ako : „ súhrn vedomostí, ktoré si má osvojiť člen danej spoločnosti. Je súčasťou kultúry spoločnosti a odráža úroveň jej rozvoja i potreby života“.

Ako uvádza Janík[2005:222] : „skutočná kurikulárna reforma prichádza do Českej republiky spolu s rámcovými vzdelávacími programami začiatkom 21. storočia“.

Tieto vzdelávacie programy nadväzujú na predchádzajúce kurikulárne dokumenty a obohacujú ich o poznatky, ktoré sú v súlade s európskym a svetovým vývojom. Na európsku dimenziu českého národného kurikula apelujú vo svojich publikáciách mnohí autori. Janíková[2006] ako príklad udáva jednu z hlavných priorít Rady Európy, ktorou je neustále skvalitňovanie jazykového vzdelávania v zjednotenej Európe. Dodáva, že v priebehu tvorby moderného jazykového kurikula je potrebné zahrnúť taktiež národné tradície a potreby konkrétnych cieľových skupín.

Predlohou pri tvorbe českého jazykového kurikula sú nasledujúce dokumenty Rady Európy, a to Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky a Európske jazykové portfólio.

1.4.1 Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky

Tabuľka 1 Spoločné referenčné úrovne: globálna stupnica [CEFR 2001:24]

Skúsený používateľ	C2	Rozumie takmer všetkému, čo si prečíta alebo vypočuje a dokáže sa plynulo vyjadrovať.
	C1	Dokáže vytvoriť zrozumiteľný text na zložité témy a pružne využívať jazyk pre akademické či profesijné účely.
Samostatný Používateľ	B2	Dokáže viesť bežnú konverzáciu a vytvoriť podrobný text s vyjadrením svojho názoru.
	B1	Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií a vytvoriť jednoduchý text na témy o ktoré sa zaujíma alebo sú mu známe.
Používateľ základného jazyka	A2	Dokáže komunikovať o bežných záležitostiach a jednoducho opísať svoje rodinné zázemie a okolie.
	A1	Rozumie základným frázam a pri poskytnutí pomoci sa dokáže dohovoriť.

Spoločný európsky referenčný rámec [2001] výrazne napomáha pri vytváraní jazykových sylabusov, štátnych skúšok, publikácií a smerníc pre vývoj kurikulí. Daný dokument apeluje na to, čo sa musia žiaci a študenti naučiť, aby boli schopní efektívnej komunikácie v cudzom jazyku a tiež, aké zručnosti a schopnosti musia neustále rozvíjať.[CEFR 2001]

V tabuľke 1 je stručne popísaných 6 základných úrovní ovládania cudzieho jazyka, ktoré sú definované Spoločným európskym referenčným rámcom. Pomocou jednotlivých úrovní je možné sledovať prípadný pokrok žiakov a študentov v priebehu celého štúdia a života.

1.4.2 Európske jazykové portfólio

Európske jazykové portfólio (EJP) je druhým významným dokumentom pri tvorbe moderného jazykového kurikula. Je to sebahodnotiaci a hodnotiaci nástroj Rady Európy pri výučbe cudzích jazykov. Používa 6 medzinárodných úrovní, ktoré vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Prihliada k moderným trendom v jazykovom vzdelávaní a naplňuje tiež princípy českých rámcových vzdelávacích programov. Aj vďaka jazykovému portfóliu zaznamenávame v Českej republike prepojenejší vzťah medzi kurikulami, didaktikou a hodnotením v cudzojazyčnom vzdelávaní.[Brychová a kol. 2012]

Na základe schválených zásad a smerníc medzi prijaté časti EJP patrí jazykový pas, jazykový životopis a zbierka prác a dokladov.[Rada Európy 2002]

2 Cudzojazyčná výučba na základných školách v ČR

Osvojenie a znalosť cudzieho jazyka predstavuje zdĺhavý a náročný proces, preto si myslíme, že práve počas základnoškolského vzdelávania žiakov je potrebné hľadať nové cesty a spôsoby ako čo najviac žiakom tento proces uľahčiť a skvalitniť.

2.1 Vývoj cudzojazyčného vzdelávania

S trendom zavádzania cudzích jazykov do českého primárneho vzdelávania sa začíname stretávať koncom 20. a začiatkom 21. storočia. Na daný trend neprizeráme len z národnej perspektívy, ale dosahuje celosvetové rozmery. Súvisí hlavne s érou globalizácie a európskou integráciou. Na začiatku 90. rokov bolo vyučovanie prvého cudzieho jazyka povinné od 5. ročníka, neskôr od roku 1995 sa výučba začínala už v 4. ročníku. Posledné zníženie v začiatku cudzojazyčného vzdelávania na základných školách iniciovalo Ministerstvo školstva Českej republiky (MŠMT ČR) v roku 2006 upravením všetkých vzdelávacích programov a zavedením povinného začiatku výučby v 3.ročníku.[Hanušová a Najvar 2007]

Jazykové vzdelávanie vychádza z jazykovej politiky Európskej únie. Tá za posledné roky iniciovala rôzne opatrenia na zlepšenie a skvalitnenie výučby cudzích jazykov. Na základe doporučení Rady Európy bol vytvorený dokument Národný plán výučby cudzích jazykov[2005] s akčným plánom pre obdobie 2005-2008.

Hlavným cieľom dokumentu v oblasti základného vzdelávania je vytvorenie podmienok pre zvýšenie jazykovej vybavenosti a kompetencií žiakov.

„Predpoklady pre splnenie cieľa Národného plánu[2005:1] sú:

- zabezpečenie dostatočného počtu kvalifikovaných učiteľov a ich neustále vzdelávanie
- aplikovanie moderných metód výučby
- vypracovanie kvalitných učebných materiálov
- **využitie informačných a komunikačných technológií pri vzdelávaní**
- zabezpečenie dostatočného množstva finančných prostriedkov

Požiadavky na cudzojazyčné vzdelávanie vychádzajú zo Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky a sú stanovené v dokumente Rámcový vzdelávací program pre základné vzdelávanie.[2017] V prvom cudzom jazyku, ktorý je zvyčajne anglický jazyk sa predpokladajú východiskové vedomosti žiakov na úrovni A2. V ďalšom cudzom jazyku, ktorý je od školského roku 2013/2014 povinnou súčasťou vzdelávania na základných školách je východiskový predpoklad úroveň A1. Ďalší cudzí jazyk musí byť zaradený do vzdelávania najneskôr v 8. ročníku.

Dáta k 30.9.2016 z tabuľky 2 predstavujú aktuálny počet žiakov učitelia sa daný cudzí jazyk na všetkých základných školách v Českej republike. Najviac frekventovaným jazykom je anglický jazyk (760 106 ž.), ktorý je tiež najčastejším prvým jazykom (757 491 ž.), ktorý sa žiaci učia. Potom sú to jazyky nemecký (169 330 ž.) a ruský jazyk (52 000 ž.).

Tabuľka 2 Cudzojazyčná výučba žiakov ČR

Jazyk	Celkový počet žiakov	Z toho ako ich prvý jazyk
Anglický	760 106	757 491
Nemecký	169 330	7 582
Ruský	52 000	169
Francúzsky	6 416	200
Španielsky	5 842	0
Taliansky	238	43
Iný európsky	111	0
Iný	67	0

Zdroj: Databáza MŠMT

2.2 Prostriedky pre zvýšenie jazykovej vybavenosti žiakov

Jazyková vybavenosť v Českej republike (ČR) výrazne zaostáva v porovnaní s jazykovou vybavenosťou väčšiny krajín Európskej únie. V angličtine ako v globálnom komunikačnom jazyku a jazyku, ktorý patrí medzi bežnú súčasť základnoškolského vzdelávania dosahuje ČR podpriemerné výsledky. Rasch [2016] sa domnieva, že hlavnou príčinou zaostávania v jazykových znalostiach je neefektívny systém vzdelávania. Žiaci a študenti poznajú gramatické pravidlá, ale majú problém s ich implementáciou v bežnej komunikácii. Majú ťažkosti s vyjadrením vlastných názorov na bežné témy, s ktorými sa počas štúdia stretávajú.

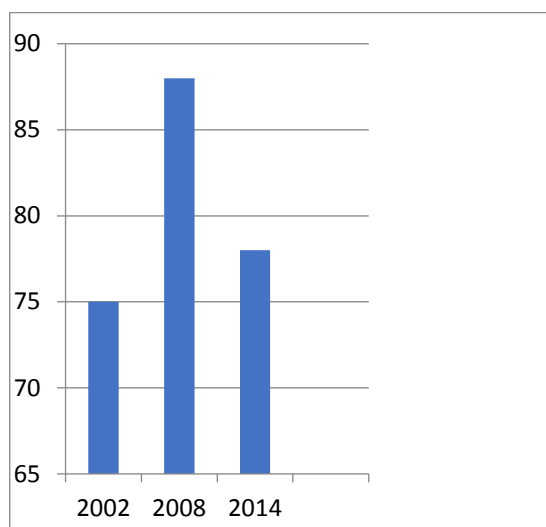
Nedostatočné jazykové vybavenie potvrdzujú aj výsledky z nedávnych prieskumov, ktorých sa ČR zúčastnila.

V prieskume verejnej mienky Eurobarometer- Európania a ich jazyky skončila ČR na poslednom mieste zo všetkých zúčastnených krajín Európskej únie. Zber informácií o jazykovej úrovni prebiehal v roku 2012 a prieskumu sa zúčastnilo viac ako 27 tisíc ľudí vo vekovej kategórii 15+. Iba 11,07 % občanov ČR označila svoju zručnosť z anglického jazyka za dobrú alebo veľmi dobrú. Základnú úroveň angličtiny, ktorá avšak nie je dostatočná pri komunikácii uviedlo 27 % respondentov. Zlepšeniu výsledku prieskumu nepomohla ani mladá generácia, ktorá skončila výsledkami z anglického jazyka tretia od konca.[Černá 2012]

Taktiež aj výsledky z posledného prieskumu ústavu STEM pre CzechInvest zaznamenali, že jazyková vybavenosť v Českej republike neakceleruje, ale stagnuje. Prieskum verejnej mienky vo forme rozhovoru začal v máji 2014 a prebiehal 22 dní. Zúčastnilo sa ho 2 641 respondentov vo veku 18 - 59 rokov. Podľa výsledkov je najrozšírenejším jazykom jednoznačne angličtina, ktorou sa však aktívne dohovori len 34 % respondentov. Zvyšok respondentov označilo svoju úroveň z angličtiny ako pasívnu alebo žiadnu. Schopnosť komunikácie v nemeckom jazyku bez väčších ťažkostí uviedlo 20 % respondentov a v ruskom jazyku 13 %. [Worbisová 2015]

Prvý obrázkový graf znázorňuje vývoj jazykovej úrovni v ČR podľa prieskumov CzechInvest. Ako už bolo spomenuté, vo vývoji jazykovej úrovni neviduje ČR zlepšenie. Údaje predstavujú percentuálny počet respondentov, ktorí sú schopní sa dorozumieť aspoň jedným cudzím jazykom, pričom ako cudzí jazyk je tiež zahrnutá slovenčina.

Obrázok 1 Vývoj jazykovej úrovni v ČR

Zdroj: STEM 2014

Na základe nedostatočných výsledkov v jazykových zručnostiach z jednotlivých prieskumov a z iniciatívy Českej republiky naplniť jednu z hlavných priorít jazykovej politiky, a to podpora a skvalitnenie cudzojazyčného vzdelávania, sú v základnoškolskom vzdelávaní využívané viaceré prostriedky, ktoré majú za úlohu zvýšenie jazykovej vybavenosti žiakov. Medzi tie najvýznamnejšie s ktorými sa môžeme stretnúť je podpora mnohojazyčnosti, CLIL alebo raná výučba cudzích jazykov.

2.2.1 Podpora mnohojazyčnosti vo vzdelávaní

Podpora mnohojazyčnosti vo vzdelávaní predstavuje dôležitú problematiku a zároveň patrí k jedným z najaktuálnejších trendov vzdelávacej politiky. Avšak v podmienkach ČR je táto problematika nedostatočne rozpracovaná v porovnaní s niektorými inými krajinami Európskej únie, čo sa tiež odráža v celkovej efektívite jazykového vzdelávania.

[Janík 2014]

Mnohojazyčnosť je tiež jednou z hlavných oblastí záujmu Európskej únie, a preto sa stretávame s podporou tejto problematiky vo viacerých európskych dokumentoch. Podľa Jána Fígla , komisára zodpovedného za výchovu, vzdelávanie, kultúru a multilingvizmus, je hlavný cieľ politiky mnohojazyčného vzdelávania zaistenie multikulturalizmu, tolerancie a európskeho občianstva. Dodáva tiež, že v rozšírenej Európe ovládanie jazykov predstavuje konkurenčnú výhodu pri interkulturálnej komunikácii a pri rôznych profesijných a obchodných aktivitách. [European Commission 2005]

Zaujímavú prednášku na medzinárodnej konferencii ICAGE (Intercultural Communicative Competence A Competitive Advantage for Global Employability) v Prahe o rozvoji cudzojazyčných schopností, digitálnych kompetencií a interkulturálnej kompetencií mal Dr. Robert O' Dowd, profesor anglického jazyka na univerzite León v Španielsku. Podľa neho implementácia on-line komunikačných nástrojov do vzdelávania má pozitívny vplyv na rozvoj cudzích jazykov a zvýšenie mobility v Európskej únii, pričom nás odkázal na jeho publikáciu „Telecollaboration and the development of intercultural communicative competence“.

V súčasných podmienkach ČR sa s podporou mnohojazyčnosti stretávame v základoškolskom vzdelávaní od školského roku 2012/2013 kedy bol zavedený druhý cudzí jazyk ako povinná súčasť vzdelávacej politiky. Tento jazyk musí byť súčasťou školských vzdelávacích programov najneskôr od 8. triedy základnej školy. [NúV 2017]

2.2.2 CLIL ako nový didaktický postup výučby v základných školách

CLIL (Content and Language Integrated Learning) alebo inak obsahovo a jazykovo integrované učenie patrí medzi nový didaktický postup vo vzdelávacej politike. Implementácia tohto efektívneho nástroja prispieva k lepšej jazykovej vybavenosti žiakov vo vzdelávaní.

Autorky [Šmídová a kol. 2012 :8] publikácie „CLIL vo výučbe - Ako zapojiť cudzí jazyk do vyučovania“ definovali CLIL ako: „výučba nejazykového predmetu s využitím cudzieho jazyka ako prostriedku komunikácie a pre zdieľanie vzdelávacieho obsahu“.

Vo vzdelávacej politike ČR sa vyskytuje v dvoch základných podobách, buď je toto učenie zapojené do cudzojazyčnej výučby alebo realizované v nejazykovej výučbe. Pri druhej z podôb sledujeme dva základné ciele, a to jazykový a obsahový. Je dôležité zdôrazniť legislatívne odlišenie prístupu CLIL a bilingválnej výučby. Pri bilingválnom vzdelávaní sa stretávame s intenzívnym kontaktom s daným jazykom a toto vzdelávanie si vyžaduje výbornú znalosť cudzieho jazyka. Naopak CLIL prihliada na obmedzené jazykové schopnosti žiakov a učiteľov. Uskutočňuje sa čiastočne v cudzom jazyku a čiastočne v tom materinskom.

Za jeho najväčšie prínosy určili autorky [Šmídová a kol. 2012] obohatenie vzdelávania, aktívnejší prístup žiakov pri vyučovaní alebo rozvoj kognitívnych schopností žiakov , a tým pádom zlepšenie nedostatočného stavu cudzojazyčného a nejazykového vzdelávania v súčasných podmienkach v ČR.

2.2.3 Raný začiatok výučby cudzích jazykov

Kedy je najlepšie začať s cudzojazyčným vzdelávaním? Toto je asi najfrekvencovanejšia otázka, na ktorú sa už v minulosti mnohí odborníci snažili nájsť odpoveď. Tak ako pred mnohými rokmi, tak ani súčasná veda nemá dostatok dôkazov a argumentov na podloženie všeobecne prijateľného odporúčenia. Avšak najviac presadzovaným názorom je „čím skôr, tým lepšie“. Protagonisti tohto názoru sú presvedčení o existencii tzv. kritického obdobia. Tvrdia, že mozgová plasticita dopomáha v ranom veku rýchlejšiemu nadobudnutiu poznatkov, a tým k rozvíjaniu kapacity mozgu. Taktiež sú názoru, že neskoré začatie cudzojazyčného vzdelávania spôsobuje plytvanie vrodeného potenciálu dieťaťa. [Hanušová a Najvar 2006]

Významný a rozsiahly výskum v tejto oblasti, ktorý schvaľuje raný začiatok vzdelávania v cudzom jazyku uskutočnili Edelenbos, Johnston a Kubanek [2006]. Výsledky z výskumu zverejnili v roku 2006. Okrem skorého začatia výučby cudzieho jazyka spomínajú ako významné faktory napomáhajúce k štúdiu jazykov aj kvalitnú výučbu, podporu prostredia a kontinuitu vo vzdelávaní. Lojová [2008] pridáva medzi ďalšie významné faktory prispievajúce k úspešnému zavedeniu ranej výučby cudzích jazykov kvalifikovanosť učiteľov, humanizáciu a diferenciaciu vzdelávania, kvalitnú metodiku výučby a ohľad na žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami.

Podpora raného začiatku cudzojazyčného vzdelávania je tiež súčasťou jazykovej politiky Českej republiky. Historicky boli zaznamenané viaceré posúvanie začiatku výučby cudzieho jazyka do skoršieho ročníka v základnoškolskom vzdelávaní.

Posledné zníženie v začiatku cudzojazyčného vzdelávania na základných školách iniciovalo MŠMT v roku 2006 zavedením povinného začiatku výučby cudzích jazykov v 3.ročníku. Vzdelávacia politika tiež doporučuje nepovinný začiatok výučby cudzieho jazyka už v predškolskom období. Je toho názoru, že skorší kontakt žiakov s cudzím jazykom prispeje v budúcnosti k lepšej jazykovej vybavenosti a k lepšiemu profesijnému uplatneniu žiakov.[Hanušová a Najvar 2007]

Medzi už spomínané prostriedky by sme tiež radi pridali implementáciu informačných a komunikačných technológií (ICT) do cudzojazyčného vzdelávania. Aj keď tento prostriedok nie je ešte tak rozšírený v ČR, sme toho názoru, že pozitívne vplýva na jazykovú vybavenosť žiakov, čo dokazujú aj zistené prínosy viacerých autorov [Labjaková 2014, Neumajer 2014, Kireš 2012, Záleský and Zumrová 2010, Tocháček 2010, Dostál 2009, Brdlička 2003...].

2.3 Národné cudzojazyčné testovanie žiakov

V súčasnosti sa môžeme stretnúť s mnohými možnosťami jazykového testovania žiakov v základnoškolskom vzdelávaní. Sústavné zlepšovanie jazykových zručností žiakov je jedným z hlavných cieľov nielen MŠMT ČR, ale aj jednotlivých základných škôl. Testovanie jazykovej úrovni žiakov je kľúčové pri hľadaní nových metód a postupov pre zefektívnenie a skvalitňovanie jazykovej výučby a pri dosahovaní lepších jazykových výsledkov v budúcnosti. Medzi významné národné jazykové testovania žiakov patrí Národné šetrenie výsledkov žiakov v počiatočnom vzdelávaní a Národné testovanie Scio.

2.3.1 Národné šetrenie výsledkov žiakov v počiatocnom vzdelávaní

Národné šetrenie výsledkov žiakov v počiatocnom vzdelávaní je jednou z kľúčových aktivít Národného systému inšpekčného hodnotenia vzdelávacej sústavy (NIQES) v ČR. Jedná sa o rozvojový projekt Českej školskej inšpekcie, ktorý prebiehal od 1. júla 2011 do 31. októbra 2015 a bol financovaný jednak z prostriedkov Európskej únie a jednak zo štátneho rozpočtu Českej republiky. Chvál a kol. [2015 :90] ako cieľ tejto kľúčovej aktivity definujú: „vybudovať technologickú platformu pre elektronické overovanie výsledkov žiakov v školách a umožniť žiakom, rodičom, školám a štátu získať účinnú spätnú väzbu o vzdelávacom procese“.

Súčasťou aktivity bolo overenie vedomostí žiakov 5. a 9. ročníka základných škôl v ČR. Testovanie prebehlo formou 2 generálnych skúšaní žiakov, pričom účasť všetkých škôl bola povinná. Prvého testovania v roku 2012 sa zúčastnilo 3658 škôl a 161 653 žiakov. Druhé testovanie žiakov prebehlo o rok neskôr s účasťou 3759 škôl a 166 150 žiakov. Žiaci 5. ročníkov boli testovaní len z anglického jazyka, pre žiakov 9. ročníkov boli pripravené aj testy z nemeckého a francúzskeho jazyka. [Chvál a kol. 2015]

2.3.2 Národné testovanie Scio

Národné testovanie spoločnosti Scio je na rozdiel od Národného šetrenia výsledkov žiakov v počiatocnom vzdelávaní poskytované súkromným subjektom, nie je povinné a školy, ktoré chcú svojich žiakov testovať si za tieto nielen jazykové testy musia zaplatiť.

Národné jazykové testovanie prebieha 2 krát za školský rok, a to na konci 1. a 2. stupňa a testovaní sú žiaci 5. a 9. ročníka základnej školy (často sú to aj žiaci 6.ročníka).Týmto žiakom ponúka spoločnosť Scio testovanie z anglického a nemeckého jazyka. Testy obsahujú 40 úloh a čas na vypracovanie je cca. 45 min. Jazykové testy sú v súlade so Spoločným európskym referenčným rámcom a poskytujú pohľad na reálnu jazykovú úroveň žiaka danej základnej školy. V Scate testovaní spoločnosti Scio z anglického a nemeckého jazyka sú zastúpene úlohy, ktoré majú za úlohu overiť čítanie a porozumenie textu, ovládanie gramatiky a slovnej zásoby, porozumenie hovorenému slovu a schopnosť orientácie žiaka v rôznych konverzačných situáciách.

Hlavná výhoda testovania, ktorú spomenuli aj autori [Chvál a kol. 2015] publikácie „Hodnotenie výsledkov vzdelávania didaktickými testami“ je, že školy dostávajú z testovania podrobné správy o výsledku jednotlivých žiakov, ako aj výsledky školy v porovnaní s ostatnými zapojenými školami.

Okrem hodnotenia jazykového výsledku žiakov, poskytuje spoločnosť Scio aj dotazníkové šetrenie, ktorého výsledkom je spätná väzba od žiakov, učiteľov a rodičov. Toto šetrenie je anonymné a môže sa vyskytovať v elektronickej alebo papierovej podobe. Jedným z výstupov tohto šetrenia môže byť vypracovaná SWOT analýza pre danú školu obsahujúca odporúčania od odborníkov.[Chvál a kol. 2015]

Výsledky z národného testovania spoločnosti Scio Scate budú pre nás kľúčové pri komparatívnej analýze výsledkov žiakov základných škôl, ktorá je jednou z metód evaluácie v praktickej časti diplomovej práci.

3 ICT ako súčasť cudzojazyčnej výučby vo vzdelávaní

Zavedenie informačných a komunikačných technológií do výučby je proces zdanlivo nový, avšak jeho rozvoj je dynamický, a ako tvrdí Neumajer [2010:6], lektor a populizátor účelného využívania ICT vo vzdelávaní, „je dôležitý pre požadovanú konkurencieschopnosť a pre udržanie kvalitného vzdelávania“.

3.1 Súčasná potreba podpory ICT vo vzdelávaní

J.Zounek a K.Šeďová [2009:1] definujú ICT ako „prostriedky modernej didaktickej audiovizuálnej techniky a digitálne technológie, ktoré sú založené na počítačoch a na telekomunikačných službách, umožňujúcich ich užívateľom v maximálnej možnej miere sprístupniť informácie a ďalej s nimi pracovať, ale taktiež rôznymi formami a prostriedkami komunikovať.“

Autori z organizácie UNESCO [2003] v knižnej publikácii „Developing and Using Indicators of ICT Use in Education“ rozlišujú 2 delenia ICT vo vzdelávaní, a to softvérové a hardvérové. Do hardvérovej časti patrí napr. tablet, do softvérovej rôzne interaktívne multimedialne programy podporujúce cudzojazyčnú výučbu (napr. CD alebo DVD).

Moderné technológie sú dôležitým prvkom modernizácie a skvalitnenia procesu vzdelávania v Českej republike. V súčasnosti majú významný individuálny, ale aj spoločenský vplyv, a typické pre ne je aj ich široké využitie.

[Labjaková 2014]

Dôležitosť podpory skvalitnenia vzdelávania vyplýva z viacerých strategických dokumentov na národnej, ale aj európskej úrovni. Významným dokumentom Európskej únie je Stratégia Európa 2020. Na základe poznatkov a doporučení z nej boli v ČR vytvorené viaceré dokumenty ako Stratégia digitálneho vzdelávania do roku 2020, Digitálne Česko v 2.0 alebo Iniciatíva Priemysel 4.0.

3.1.1 Súlad podpory ICT vo vzdelávaní s cieľmi a prioritami Stratégie Európa 2020

Implementácia a následne efektívne využívanie ICT, nielen v oblasti vzdelávania, je v súčasnosti hlavným predpokladom na to, aby sa krajiny stali konkurencieschopnejšie, dosahovali vyššiu efektívnosť, a aby bolo v budúcnosti vytvorených viac pracovných miest s vyššími príjmami.[Európska komisia 2014]

Podpora implementácie ICT do vzdelávania je v súlade s cieľmi a prioritami Stratégie Európa 2020. Stratégia Európa 2020 je významným strategickým dokumentom Európskej únie, ktorej hlavným cieľom je hospodársky rast všetkých krajín Európskej únie, čo inak znamená lepšia životná úroveň a viac pracovných miest. Na splnenie stanoveného cieľa navrhla Európska komisia viacero podporných cieľov, a to v týchto oblastiach: výskum a vývoj, zamestnanosť, energie, boj proti chudobe a vzdelávanie.[Barosso 2010]

V oblasti vzdelávania boli Európskou radou schválené dva podporné ciele, ktoré sú spracované do podoby vnútroštátnych cieľov, a to z toho dôvodu, aby každá krajina Európskej únie mohla porovnávať súčasný stav naplnenia cieľov s ostatnými krajinami EÚ.

Prvým cieľom je znížiť mieru nedokončeného štúdia pod 10 %, čo v súčasnosti ČR splňuje, dosahuje mieru 5,5 %. Druhým ambicióznym cieľom je dosiahnuť aspoň 40 % podiel vysokoškolského obyvateľstva vo veku od 30 do 34 rokov. V tomto smere bohužiaľ ČR ešte nedosahuje požadovaných hodnôt, v súčasnosti má terciálne vzdelanie v danej vekovej kategórii len 32 % obyvateľov.[Rada EÚ 2010] Veríme, že skvalitnenie a modernizácia vzdelávacieho procesu pomocou modernej technológie v základškolskom vzdelávaní pomôže v budúcnosti k naplneniu aj tohto cieľa Európskej únie.

Čo sa týka priorít, stanovila Európska komisia 3, a to inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Projekt týkajúci sa implementácie ICT do vzdelávania podporuje hlavne prvá z priorít, pričom pod pojmom inteligentný rast rozumieme vytvorenie takého hospodárstva, ktoré bude založené na vedomostiach a inováciách. [Barosso 2010] V rámci tejto priority bol vytvorený dokument „Digitálna agenda pre Európu“[2014], ktorej cieľom je vytvoriť pre Európu jednotný digitálny trh, ktorý pomôže občanom Európskej únie a spoločnostiam maximálne využiť potenciál digitálnych technológií.

3.1.2 Významné dokumenty v ČR podporujúce

Stratégiu Európa 2020 a digitálne

vzdelávanie

Na úrovni ČR nájdeme viaceré strategické dokumenty, ktoré apelujú k digitálnemu vzdelávaniu a sú v súlade s cieľmi a prioritami Stratégie Európa 2020.

Kľúčovým dokumentom pre vzdelávaciu politiku ČR a pre čerpanie prostriedkov z Európskej únie je „Stratégia vzdelávacej politiky ČR do roku 2020“ [2014]. Cieľom dokumentu je efektívne riadiť vzdelávací systém, a to na základe stanovených priorít. Jednou z priorít Stratégie je podporovať kvalitnú výučbu a učiteľov ako jej kľúčový základ. Kvalitné vzdelávanie je vnímané Stratégiou vo forme priebežnej modernizácie vzdelávacích zdrojov a štruktúry vzdelávania na všetkých stupňoch, pričom dôležitú úlohu zohrávajú aj ICT.

Podľa Stratégie implementácia ICT do výučby má za výsledok zefektívnenie a skvalitnenie vzdelávacieho procesu a je tiež predpokladom pre celoživotné učenie a život v spoločnosti, ktorá bude v budúcnosti ďalším rozvojom moderných technológií výrazne ovplyvnená.

Ďalšou z priorít Stratégie je efektívne a zodpovedné riadenie vzdelávacieho systému. Na splnenie tejto priority bolo potrebné v ČR uskutočniť výraznú reformu v oblasti školstva, ktorej základom bolo osvojenie si tzv. kľúčových kompetencií. Odporúčenie EÚ týkajúce sa reformy bolo zvýšiť pozornosť výučbe cudzích jazykov a digitálnemu vzdelávaniu žiakov už v základných školách. [Zeman 2006]

Nadväzujúcim dokumentom k predchádzajúcemu je Stratégia digitálneho vzdelávania do roku 2020, ktorej jedným z cieľov je zvýšiť digitálnu gramotnosť žiakov. Cieľ vychádza z Rámca rozvoja digitálnych kompetencií a tiež z nedostatočnej gramotnosti občanov ČR v porovnaní s priemerom EÚ.

[Ferrari 2013]

Poslednou prioritou Stratégie digitálneho vzdelávania je rozvíjať infromatické myslenie žiakov v priebehu vzdelávania.

Pod pojmom informatické myslenie si predstavujeme schopnosť žiakov v plnej miere využívať potenciál digitálnych zariadení.[Brdlička 2014]

Názor na ICT vo výučbe potvrdzuje aj koncepcia „Digitálne Česko v 2.0, Cesta k digitálnej ekonomike“, ktorá bola schválená vládou ČR v roku 2013. Autori koncepcie sú toho názoru, že ICT by sa mali vyskytovať v priebehu celého trvania výučby na základnej škole, nielen v predmetoch typu „Práca s počítačom“. Celkové zapojenie moderných technológií do vzdelávania vníma vláda ČR ako potrebné pre posun vzdelávacieho systému v budúcnosti.[MŠMT 2014]

Rovnaký názor zdieľajú aj autori dokumentu Iniciatíva Priemysel 4.0, ktorá bola spracovaná Ministerstvom priemyslu a obchodu ČR. Podľa nej sa očakáva výrazný dopad štvrtej priemyselnej revolúcie na vzdelávací systém, a preto je potrebné jeho skvalitnenie. Nielen v ČR sa zvýši význam prenositeľných schopností, ktorou je napríklad schopnosť žiakov pracovať s informáciami. Autori dodávajú, že správna implementácia ICT do výučby bude mať značný dopad na organizáciu celého vzdelávacieho procesu, a to hlavne v základnoškolskom vzdelávaní. Je preto potrebné prehĺbovať digitálne poznatky a schopnosti žiakov a zlepšovať cudzojazyčné vzdelávanie.[Mařík 2015]

3.1.3 Možnosti podpory ICT vo vzdelávaní

Podpora implementácie ICT do vzdelávania je skutočne dôležitá a v súčasnosti majú základné školy v ČR k dispozícii viacero možností zdrojov spolufinancovania svojich zámerov.

Neumajer a kol.[2014] analyzovali tieto zdroje spolufinancovania projektov v oblasti ICT :

1. Príspevok zriaďovateľa školy

V tomto prípade musí byť projekt v súlade so vzdelávacou stratégiou obce. Jedným z príkladov spolufinancovania projektu práve zriaďovateľom školy, bol projekt „ Škola na dotek“, ktorý bol situovaný v mestskej časti Praha 6. Cieľom projektu bolo vybaviť všetkých svojich 15 škôl špeciálnymi učebňami a tabletami, pričom Praha 6 spolufinancovala max. 90 % nákladov projektu, čo predstavovalo 10 miliónov korún. Zvyšných 10 % nákladov si školy hradili samé. Projekt prebiehal od Novembra 2013 do Septembra 2014. Viac informácií o projekte sa nachádza v praktickej časti diplomovej práce, ako príklad dobrej praxe.

2. Financovanie zo štátneho rozpočtu

Pri projektoch, ktoré sú spolufinancované štátnym rozpočtom je dôležité neustále sledovať vyhlasované projekty. Podporené projekty musia byť v súlade so štátnym vzdelávacím programom(ŠVP) a s plánom ICT.

3. Fondy EÚ

Podpora implementácie ICT do vzdelávania z fondov EÚ sa neustále zvyšuje. V súčasnosti je vyhlásených viacero výziev EÚ, ktoré slúžia na podporu ICT vo vzdelávaní. Je dôležité sledovať tieto výzvy a dodržať hlavnú podmienku, a to, aby projekt bol v súlade s podporovanými aktivitami daného programu. Príkladom projektu, ktorý bol financovaný jednak prostriedkami zo štátneho rozpočtu, a jednak grantom EÚ z OP Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť je napr. projekt „ ICT nás baví“.

Projekt bol realizovaný v 5 českých krajoch (Moravskoslezský, Stredočeský, Zlínsky, Kraj Vysočina a Juhočeský) a jeho cieľom bolo zvýšenie digitálnych kompetencií učiteľov v 50. základných a stredných školách. Projekt prebiehal od Septembra 2014 do Júla 2015.

4. Dar

Poslednou možnosťou podpory je dar, a ako príklad môžeme uviesť 15 darovaných starších počítačov od MČ Praha 8 pre základnú školu Mazurskú v roku 2012. Zámerom školy bolo využiť dané počítače na prevoz elektronických triednych kníh a žiackych knižiek.

3.2 Medzinárodné výsledky výskumov

vzdelávania v oblasti ICT

V súčasnosti sú žiaci základných škôl testovaní pomocou viacerých štandardizovaných medzinárodných testov. Morris[2011] uviedol viaceré dôvody potrebnosti tohto testovania. Jedným z hlavných dôvodov, ktoré uviedol je New public management, ktorý spočíva v zavádzaní rôznych postupov zo súkromného sektoru do verejných služieb. V tomto prípade sa žiaci preukazujú výsledkami z testovaní občanom ČR, ktorí ich podporujú zo svojich daní. Ďalším z dôvodov je porovnanie výsledkov žiakov pomocou medzinárodného štandardu, prípadne sledovanie vývoja výsledkov v čase. Štandard predstavuje žiaducu úroveň vedomostí a schopností žiakov v danom veku a v určitej vzdelávacej oblasti.

Pred začiatkom každého testovania je potrebné stanoviť si jeho účel.

Straková [2016] v publikácii „Mezinárodní výzkumy výsledků vzdělávání. Metodologie, přínosy, rizika a příležitosti“ uviedla ako hlavný účel štandardizovaných testov v ČR monitoring a evaluáciu vzdelávacieho systému.

V našej diplomovej práci sa zameriame na medzinárodné výskumy SITES M2 a ICILS 2013, ktoré mala na starosti IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement), alebo inak medzinárodná asociácia pre hodnotenie výsledkov vzdelávania.

3.2.1 Medzinárodný výskum SITES M2

Medzinárodný výskum SITES (Second Information Technology in Education Study) je podľa Brdličku [2003] najprestížnejším výskumom ICT vo vzdelávaní, a to aj z dôvodu zainteresovanosti viacerých významných organizácií. Okrem už spomínanej asociácie IEA sa na koordinácii podieľali tiež americký SRI (Stanford Research Institute), kanadské CSCE (Centre for the Study of Computers in Education) alebo holandské OCTO (Centre for Applied Research in Education). SITES pozostával z 3 častí, pričom významné je pre nás práve SITES M2, nakoľko sa ho zúčastnila aj ČR. Kvalitatívny výskum SITES M2 prebiehal v rokoch 2000-2002 a jeho hlavným cieľom bolo odpovedať na vopred určené výskumné otázky, a vďaka tomu nájsť možnosti inovatívneho využitia ICT vo vzdelávacom procese. Medzinárodného výskumu sa zúčastnilo 28 krajín, pričom hlavným nástrojom boli rozhovory so žiakmi, pedagógmi, nadriadenými orgánmi a rodičmi.

Výsledkom je 174 prípadových štúdií, ktoré obsahujú odporúčenia prínosného zapojenia technológií do výučby.

Zapojené ICT vo vzdelávaní mali primárny dopad na počítačovú gramotnosť žiakov (75%) a učiteľov (63%). Celkové výsledky z výskumu preukázali osvojenie pozitívneho prístupu k vzdelávaniu (68%), k nadobudnutiu vedomostí a zručností (63%) a k schopnosti tímovej práce. Taktiež až 57% prípadov sa viažu k získaniu nových pedagogických schopností. [Brdlička 2003]

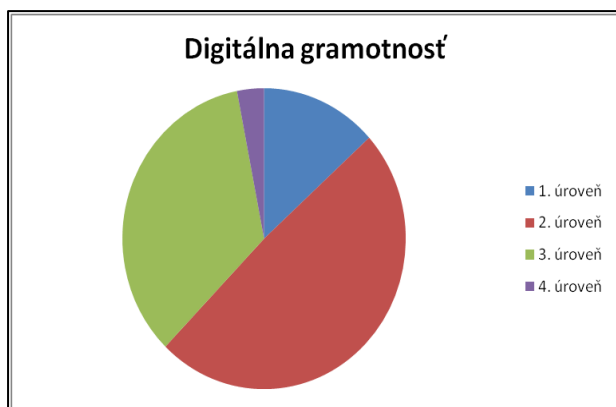
Z ČR sa výskumu zúčastnilo 5 ZŠ (pričom 3 z nich situované v Prahe, 1 v Hradci Králové a 1 v Hlubokej nad Vltavou), 2 obchodné akadémie (v Brne a Českej Lípe) a gymnázium v Humpolci.

3.2.2 Medzinárodné šetrenie ICILS 2013

Šetrenie ICILS (International Computer and Information Literacy Study) malo za cieľ zhodnotiť digitálnu gramotnosť žiakov 8. ročníka základnej školy a žiakov gymnázia vo veku 14. rokov, a to vo všetkých 19 zúčastnených štátoch. Medzi zúčastnené krajiny okrem ČR patria Austrália, Dánsko, Hongkong, Chile, Chorvátsko, Kanada, Kórejská republika, Litva, Nemecko, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Ruská federácia, Slovensko, Slovinsko, Švajčiarsko, Thajsko a Turecko. [Basl. a kol. 2014]

Autorka Ala-Mutka [2011:28] definovala v správe „Mapping Digital Competence Towards a Conceptual Understanding“ digitálnu gramotnosť ako „schopnosť a zručnosť jedinca využívať digitálne nástroje a vybavenie k tomu, aby bol schopný identifikovať, získať, organizovať, integrovať, hodnotiť digitálne zdroje, nadobúdať nové vedomosti, mediálne zdieľať a komunikovať s ostatnými“.

Obrázok 2 Úroveň digitálnej gramotnosti žiakov v ČR

Zdroj: Národní zpráva ICILS 2013

Do výskumu bolo v ČR zapojených 170 škôl, z toho 3200 žiakov a 2150 učiteľov. Českí žiaci dosiahli zo všetkých zúčastnených krajín najlepší výsledok, pričom z testovania počítačovej a informačnej gramotnosti dosiahli 553 bodov. Na obrázku 2 sú znázornené jednotlivé úrovne digitálnej gramotnosti, pričom najnižšiu úroveň dosiahlo 13 % žiakov, druhú 48 %, tretiu úroveň 34 % a najvyššiu úroveň dosiahli 3 % žiakov v ČR. V ČR bolo zo všetkých zúčastnených krajín zaznamenané najmenšie percento žiakov, ktorí nedosiahli ani prvú úroveň digitálnej gramotnosti, a to 2 %.

[Basl. a kol.2014]

Z Národnej správy ICILS [2014] ďalej vyplýva, že školy v ČR sú nadpriemerne vybavené počítačmi a interaktívnymi študijnými pomôckami. Výskum zistil, že priemerne v zúčastnených školách pripadá jeden počítač na 18 žiakov, v ČR je to priemerne 10 žiakov. Avšak v českých školách bolo zistené nedostatočná implementácia tabletov vo výučbe. Tablety používajú pri výučbe len 6 % českých žiakov, pričom priemer zúčastnených krajín ICILS je 19%.

Súčasťou výskumu bolo aj dotazníkové šetrenie, ktorého sa zúčastnili aj učitelia v jednotlivých školách.

„Záver z dotazníkového šetrenia preukázali že:

- 62 % učiteľov súhlasí, že ICT pri výučbe pomáhajú pri spolupráce žiakov (pričom Ø ICILS je 78 %)
- 41 % učiteľov si myslí, že ICT pomáhajú žiakom pri plánovaní práce (pričom Ø ICILS je 65 %)
- 53 % učiteľov predpokladá, že implementácia ICT do výučby zlepšuje výsledky žiakov (pričom Ø ICILS je 68 %)” [Basl. a kol. 2014:8]

3.3 Využitie ICT pri cudzojazyčnom

vzdelávaní a jeho prínosy

Hlavným cieľom ICT v cudzojazyčnom vzdelávaní žiakov na základných školách je podporovať efektívne učenie, kreativitu a aktivitu všetkých žiakov. Zavedenie ICT do jazykového vzdelávania predstavuje obrovský posun nielen pre danú školu, ale aj pre žiaka, nakoľko moderné technológie dokážu sprostredkovať taký kontakt žiaka s jazykom, aký tu ešte nebol. Labjaková [2014] tiež dodáva, že ICT zvyšujú motiváciu žiakov pri výučbe cudzích jazykov.

Labjaková [2014] rozdelila využitie ICT na hodinách cudzieho jazyka podľa zdrojov, s ktorými sa pracuje na:

- Microsoft Word a prezentačný softvér PowerPoint
- Interaktívna tabuľa a multimedialne programy
- Internet a internetové stránky

3.3.1 Využitie textového editora Microsoft Wordu a prezentačného softvéru PowerPoint

Textový editor využívajú učitelia hlavne na prípravu pracovných listov, ktoré slúžia na preverenie jazykových vedomostí a zručností žiakov. Táto forma skúšania žiakom vyhovuje, motivuje ich a zvyšuje kvalitu a trvácnosť získaných vedomostí. Pracovné listy môžu byť využité vo všetkých formách vyučovania jazykov. Úlohy v pracovných listoch závisia hlavne od kreativity učiteľa, môžu obsahovať tabuľky, obrázky, ale aj úlohy zábavného charakteru ako napr. krížovka alebo doplnovačka.

MS PowerPoint je program, ktorý umožňuje učiteľom a žiakom vytvárať dynamické a efektívne prezentácie. Žiaci výučbu jazykov obohatenú o prezentáciu oceňujú a zvuky, obrázky a animácie v nej pôsobia na nich počas výučby motivačne. Obohatenie hodiny krátkou prezentáciou môže byť využité pri všetkých fázach vyučovacieho procesu ako napr. pri opakovaní už preberanej látky alebo počas nového výkladu.

[Labjaková 2014]

3.3.2 Interaktívna tabuľa a multimedialne výučbové programy pri jazykovom vzdelávaní

Interaktívna tabuľa je projekčná plocha prepojená s dataprojektorom a počítačom umožňujúca premietiť obraz z počítača na povrch tabule.[Horňáková 2014]

Nielen interaktívna tabuľa, ale aj ostatné prostriedky interaktívnej výučby ako dataprojektor alebo tablet zvyšujú kvalitu výučby a ponúkajú široké možnosti využitia, dostupnosť a pohodlie pre svojich užívateľov.[Kireš 2012]

Vďaka nespočetnému množstvu výhod sa stali interaktívne výučbové prostriedky významným spestrením a doplnkom pri výučbe cudzích jazykov, a to na všetkých vzdelávacích stupňoch. Podľa Dostála [2009] interaktívna tabuľa zvyšuje motiváciu a aktivitu žiakov na vyučovacej hodine. Žiaci sú počas hodiny sústredenejší, samostatnejší a dokážu sa lepšie rozhodovať. Zálesky a Zumrová [2010] pridávajú ako ďalšie výhody využitia interaktívnej tabule lepšiu vizualizáciu preberaného učiva. Taktiež vyzdvihujú zásadu názornosti, animácie a možnosť presúvania objektov. Učitelia majú možnosť ľahkej úpravy, ukladania a zdieľania učiva so žiakmi. Týmto spôsobom si žiaci rozvíjajú informačnú a počítačovú gramotnosť a prácu s internetom.

Ďalším významným prostriedkom ICT, ktoré môžu pri výučbe cudzích jazykov učitelia používať sú interaktívne a multimedialne výučbové programy. Najčastejšie sú v školách využívané výučbové CD alebo DVD. Podľa Labjakovej [2014] výučbové CD je výborným doplnkom cudzojazyčnej výučby, pretože vhodne dopĺňa didaktický materiál a podporuje chuť žiakov pracovať s modernými technológiami. Dodáva, že pomocou správne vybraného CD učitelia motivujú žiakov v rozvíjaní vedomostí, vedú ich k samostatnosti a ponúkajú im väčší priestor na hodinách.

Popri všetkých spomenutých prostriedkoch je tiež dôležité zdôrazniť rolu internetu a webových stránok na hodinách cudzích jazykov.

Brdlička [2003] ako hlavné výhody uplatnenia internetu vo vzdelávaní uvádza možnosť vyhľadávania relevantných informácií a pomôcok k výučbe, možnosť komunikácie a široké využitie pri distančnom vzdelávaní. Podľa nás je internet so svojimi širokými možnosťami je v súčasnosti významným pomocníkom žiakov a učiteľov pri cudzojazyčnom vzdelávaní.

3.3.3 Ďalšie významné prínosy ICT vo vzdelávaní

Ako už bolo spomenuté on-line technológie predstavujú v súčasnosti obrovský prínos pre pedagógov pri príprave na výučbu. Na jednej strane majú učitelia k dispozícií množstvo užitočných nástrojov, pomocou ktorých sa inšpirujú pri tvorbe materiálov na jednotlivé hodiny. Na druhej strane môžu implementovať hotové materiály, ktoré sú pomocou on-line technológii bezplatne k dispozícií. Taktiež učitelia využívajú on-line technológie pri osobnom rozvoji a sebazvedávaní. Medzi najpoužívanejšie možnosti patria konzultácie s kolegami z iných škôl, virtuálne hospitácie alebo členstvo v niektorej z odborných komunít.

[Zounek a kol.2016]. Podľa Neumajera [2014] virtuálne hospitácie predstavujú jeden z najlepších spôsobov zlepšenia práce učiteľa, a to vzhľadnutím hodiny iného kolegu, prípadne dodatočnou konzultáciou a poskytnutím rád o priebehu danej hodiny.

Čo sa týka on-line odborných alebo učiteľských komunít, v ČR zaznamenávame výraznú podporu nadnárodných technologických spoločností. Vďaka tomu majú českí pedagógovia možnosť združovania sa v Google EDU Group ČR, Klub Moderních Učiteľů spoločnosti Microsoft alebo komunite iSEN, ktorá je združená okolo produktov Apple.

Okrem už spomínaných prínosov jednotlivých prostriedkov ICT v cudzojazyčnom vzdelávaní, k zaujímavých zisteniam dospeli aj odborníci, ktorí uskutočnili rozsiahly výskum zameraný na sledovanie využitia ICT v primárnom vzdelávaní. Medzinárodný výskum STEPS („Study of the impact of Technology in Primary Schools“) prebiehal od januára 2008 do júna 2009 vo všetkých krajinách Európskej únie, vrátane Islandu, Nórska a Lichtenštajnska. Hlavným cieľom projektu bolo zistiť vplyv ICT na výučbu, učiteľov a žiakov, pričom šetrenie prebiehalo na národnej úrovni a na starosti ho mali jednotlivé ministerstvá. Projekt prebiehal v štyroch na seba nadväzujúcich krokoch. Na začiatku výskumu bolo potrebné v jednotlivých krajinách získať a spracovať informácie o využívaní ICT. Tieto informácie pochádzali z viacerých zdrojov ako napríklad odborná literatúra, príklady dobrej praxe, inšpekčné správy, štúdie a mnoho iných. Druhou fázou bolo dotazníkové šetrenie o využití ICT. Následne boli skúmané národné vzdelávacie koncepcie a v poslednej fáze nasledovalo finálne spracovanie získaných informácií. [Tocháček 2010]

Výskum, ktorého súčasťou bolo množstvo odborníkov zistil mnoho dôležitých skutočností a to, že využívanie ICT má pozitívny dopad na rozvoj základných škôl a žiakov. Využívanie ICT podporuje rozvoj digitálnych kompetencií učiteľov a žiakov, ktoré budú v budúcnosti nevyhnutné. Implementácia moderných technológií zvyšuje motiváciu, aktivitu a sebadôveru žiakov a prispieva k lepším vedomostiam a výsledkom. [Tocháček 2010]

4 Evaluácia intervencie z ESIF

Podľa Gombitovej [2007:26] je evaluácia „posúdenie intervencií vo vzťahu k explicitným kritériám na základe informácií, ktoré boli zozbierané a analyzované. Intervencie sa posudzujú podľa jednotlivých výsledkov, dopadov a potrieb, ktoré z nich plynú“.

Cieľom našej evaluácie je zhodnotenie vplyvu intervencie informačných a komunikačných technológií (ICT) pri výučbe cudzích jazykov prostredníctvom zhodnotenia dopadov na výsledky žiakov v základných školách v Českej republike. A na základe toho zhodnotiť, či vynaloženie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) je pre túto intervenciu regionálnej politiky vhodné.

Pred začiatkom samotného evaluačného šetrenia bolo potrebné zrealizovať monitoring cudzojazyčného vzdelávania a využitia ICT v základoškolskom vzdelávaní v Českej republike. Spracované informácie a získané poznatky, ktoré sú súčasťou teoretickej časti DP boli pre nás taktiež prínosné pri záverečnom zhodnotení danej intervencie.

Čo sa týka evaluácií vo verejnom sektore, v minulosti im nebola zaznamenaná v ČR dostatočná pozornosť. Zvýšenú významnosť zaznamenávame hlavne od vstupu ČR do EÚ.

[Vituka a kol. 2005] Európska komisia (EK) kladie v programovom období 2014–2020 väčší dôraz na dosiahnuté výsledky jednotlivých projektov, ktoré sú z ESIF podporované.

Preto aj požiadavka EK, ktorou je zaistenie preukázateľných výsledkov intervencií súvisí s rozvojom evaluácií v ČR.

[MMR ČR2016]

4.1 Návrh a plánovanie evaluačného šetrenia

Východiskom šetrenia intervencie bolo pre nás overenie hypotézy: „Implementácia ICT vybavenia do základnoškolského vzdelávania vplýva na lepšie jazykové výsledky žiakov“. K overeniu tohto tvrdenia bolo potrebné vybrať a použiť tie správne evaluačné metódy.

Hlavným prínosom evaluácie danej intervencie je, že závery zo šetrenia môže na jednej strane využiť riadiaci orgán pri vytváraní nových výziev, týkajúcich sa moderného ICT vybavenia do jazykových tried, a na druhej strane zistené závery môžu byť prospešné pre nejednu základnú školu pri vytváraní projektovej žiadosti o nové vybavenie pre jazykovú učebňu. Je treba tiež zdôrazniť, že aj keď sa dané evaluačné šetrenie viaže k programovému obdobiu 2014-2020, významné skutočnosti, ktoré z neho vyplývajú môžu byť využité aj v nasledujúcom programovom období.

Podľa nariadenia Európskej komisie sú pre riadiaci orgán evaluácie programov povinné. Aj preto Ministerstvo pre miestny rozvoj ČR vydal Metodickú príručku „Pro evaluace v programovém období 2014-2020“, ktorá bola inšpiráciou aj pre nás pri plánovaní šetrenia. Celý čas sme postupovali podľa rád a doporučení tohto národného orgánu pre koordináciu fondov EÚ. Hlavným cieľom spomínaného dokumentu je určiť základné štandardy pre evaluačný proces, a tým zjednotiť prístup k potrebným informáciám v rámci jednotlivých ESIF v programovom období 2014-2020.

Dokument vychádza s pokynov a nariadení EK a je doplnený nadobudnutými skúsenosťami z predchádzajúcich programových období, a to hlavne z programového obdobia 2007-2013.

[MMR 2016]

Okrem najaktuálnejšej metodologickej príručky bola pre nás pri plánovaní prínosná aj staršia verzia „Evaluace socioekonomického rozvoje“ [2005]. Spomínaný dokument bol pre nás veľkým prínosom hlavne pri formulovaní jednotlivých krokov a následne aj pri výbere vhodných metód, ktoré sme pri šetrení použili, nakoľko jedna z kapítol v publikácii je venovaná práve tejto problematike.

Návrh nášho šetrenia pozostáva :

- zo súhrnu významných informácií
- z tvorby evaluačných otázok
- z analýzy zdrojov informácií potrebných pre šetrenie
- z výberu a implementácie jednotlivých metód
- zo záverečnej správy zo šetrenia

4.1.1 Súhrn významných informácií o šetrení

Design našej evaluácie môžeme charakterizovať ako kvaziexperimentálny, nakoľko na základe získaných a dostupných informácií, predpokladov a rôznych analytických postupov skúmame dopad a výsledky danej intervencie. Tento design je charakteristický rozsiahlejším šetrením a požitím viacerých metód.

Kvaziexperimentálny design doporučuje aj EK, nakoľko prináša kvalitnejšie evaluačné výstupy. Sme si vedomí, že len stanovenie správnych výskumných otázok a rozsiahle šetrenie nám prinesie kvalitné posúdenie výsledkov a dopadov našej intervencie.

Predmetom evaluácie, ako už bolo spomenuté, je posúdenie vplyvu implementácie ICT vybavenia na výsledky žiakov pri cudzojazyčnej výučbe vo vzdelávaní na základnej škole, a na základe toho zhodnotiť, či vynaloženie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) je pre túto intervenciu regionálnej politiky vhodné.

Rozsah šetrenia môžeme vnímať z pohľadu:

- **geografického**

Evaluácia sa viaže k výzve „Modernizacezařízení a vybavení pražských škol“ a je podporovaná v rámci OP Praha- pól růstu ČR. Nakoľko sa výzva viaže len k Prahe, tak aj celé šetrenie bude na úrovni mesta Praha.

- **časového**

Z časového hľadiska je naša evaluácia krátkodobá, nakoľko šetrenie trvalo približne 8 mesiacov.

- **odvetvového**

Evaluačné šetrenie sa týka výlučne odvetvia školstva v ČR.

- **zainteresovanosti osôb**

Zainteresovaných bolo viacero osôb, a to nielen z oblasti školstva. Boli to hlavne žiaci, pedagógovia, odborníci z oblasti testovania žiakov, ale aj mnoho iných ľudí zainteresovaných do projektu, ktorý je zahrnutý v rámci príkladu dobrej praxe.

4.1.2 Výskumné evaluačné otázky

Jedným z kľúčov pre kvalitnú a efektívnu evaluáciu je stanovenie otázok, ktoré slúžia pre lepšie záverečné zhodnotenie vykonávanej evaluácie. Tieto otázky sa viažu k jednotlivým kritériám, a sú povinnou súčasťou každej evaluácií.

Gombitová[2007] uviedla nasledujúce kritéria:

- **relevantnosť**

Toto kritérium sa týka hlavne intervencie, pričom sledujeme, do akej miery projekt pokrýva súčasné problémy a potreby. Inak povedané sledujeme potrebnosť implementácie projektu, a to nielen na miestnej a národnej úrovni, ale tiež na tej európskej.

V rámci kritéria relevantnosti sme si určili nasledujúce otázky:

1. Je vynakladanie finančných prostriedkov z ESIF na danú intervenciu potrebné v ČR?

2. Je intervencia v súlade s cieľmi a prioritami EÚ?

- **účinnosť**

Kritérium účinnosti posudzuje splnenie stanoveného cieľa evaluačného šetrenia danej intervencie. Naším cieľom je zhodnotenie vplyvu ICT vybavenia vo výučbe cudzích jazykov na výsledky žiakov v základných školách.

- **efektívnosť**

Efektívnosť posudzujeme porovnávaním výsledkov a dopadov intervencie s použitými zdrojmi.

Ohľadne tohto evaluačného kritéria sme hľadali odpoveď na otázku:

Aké sú hlavné zistenia a závery evaluačného šetrenia intervencie po výbere a použití jednotlivých metód?

- **užitočnosť**

V rámci tohto kritéria sledujeme, či intervencia prináša prospech našej cieľovej skupine. Našou hlavnou cieľovou skupinou sú žiaci a pedagógovia v základných školách v Prahe, preto sme hľadali odpoveď na otázku:

Je intervencia prínosná pre našu cieľovú skupinu?

- **udržateľnosť**

Kritérium udržateľnosti hodnotí trvalosť danej intervencie V rámci nášho šetrenia sme posudzovali aj toto kritérium, aj napriek tomu, že sme si žiadnu evaluačnú otázku nestanovili.

4.2 Zdroje informácií pre evaluačné šetrenie

Z dôvodu získania čo najväčšej kvality nášho šetrenie sme pracovali s množstvom informácií z viacerých zdrojov. Využívali sme ako zdroje primárne, tak aj sekundárne. Z primárnych zdrojov sú to informácie z dotazníkového šetrenia, pozorovania a individuálnych rozhovorov. Pomocou dotazníka sme získali informácie o jazykovom vzdelávaní, ICT vybavení a pohľade vedenia na vplyv ICT na výsledky žiakov v zapojených školách v Prahe. Okrem toho pozorovaním a individuálnymi rozhovormi s učiteľmi vo vybraných školách sme získali ďalšie významné informácie pre naše šetrenie. Prínosné neboli len rozhovory s učiteľmi vybraných škôl, ale tiež s odborníkmi v oblasti testovaní žiakov. Čo sa týka sekundárnych dát, podarilo sa nám získať výsledky z testovania z anglického jazyka žiakov 6. a 9. ročníka od spoločnosti Scio , ktoré sme analyzovali formou komparácie z viacerých hľadísk. Okrem toho súčasťou metódy príkladu dobrej praxe bola analýza záverečných správ z projektu „ Škola na dotek“ jednotlivých zapojených škôl. Tieto záverečné správy nám poskytol Odbor školstva, kultúry a športu, ktorý je súčasťou Úradu Mestskej časti Prahy 6.

Okrem týchto zdrojov dát je potrebné tiež spomenúť informácie získané monitoringom cudzojazyčného vzdelávania a využitia ICT v základoškolskom vzdelávaní, ktorý bol uskutočnený pred začiatkom evaluácie. Tieto informácie tvorili pre nás odrazový mostík pri samotnom začiatku šetrenia. Medzi hlavné zdroje týchto informácií patrí odborná literatúra, žurnalistické zdroje, strategické dokumenty na národnej a európskej úrovni, štatistické dáta, príklady dobrej praxe, ale tiež výsledky testovaní na národnej a medzinárodnej úrovni.

4.3 Výber a použitie jednotlivých metód

Výber správnych metód je najdôležitejšia časť každého evaluačného šetrenia intervencie. Pri výbere bolo naším zámerom hlavne to, aby sme získali odpoveď na úvodnú hypotézu a evaluačné otázky. Pre dosiahnutie čo najlepších výsledkov sme použili viaceré metódy. Tým sme dodržali princíp triangulácie, čo znamená, že sme prihliadali na danú problematiku z viacerých uhlov pohľadu.

Po zvážení všetkých okolností sme vybrali tieto metódy:

- **dotazníkové šetrenie, pozorovanie a rozhovory**
(metódy zberu dát)
- **komparatívna analýza výsledkov**
(metódy analýzy dát)
- **prípadová štúdia v podobe príkladu dobrej praxe**

4.3.1 Metódy zberu informácií

Medzi metódy zberu informácií, ktoré sme použili patrí dotazníkové šetrenie, pozorovanie a individuálne rozhovory.

Dotazníkové šetrenie

Do spolupráce na šetrení boli oslovené všetky základné školy v Prahe, nakoľko našim cieľom bolo získať súhrnné informácie o jazykovom vzdelávaní, vybavení škôl ICT, pravidelnosti jeho použitia a subjektívnom názore vedenia na vplyv ICT vybavenia na výsledky žiakov pri výučbe cudzieho jazyka.

Šetrenie sa týkalo štátnych, ale aj súkromných školských zariadení. Vynechané boli len základné umelecké, špeciálne a školy vytvorené v zdravotných zariadeniach. Dotazník bol určený a rozposlaný priamo riaditeľom daných škôl, čím sme zabezpečili dôveryhodnosť informácií. Z 229 oslovených škôl sa do dotazníkového šetrenia zapojilo 45 základných škôl a výsledky z prieskumu sa týkajú 1935 pedagógov a 31 635 žiakov. Získané informácie zo zapojených základných škôl boli graficky spracované v nasledujúcich obrázkových grafoch.

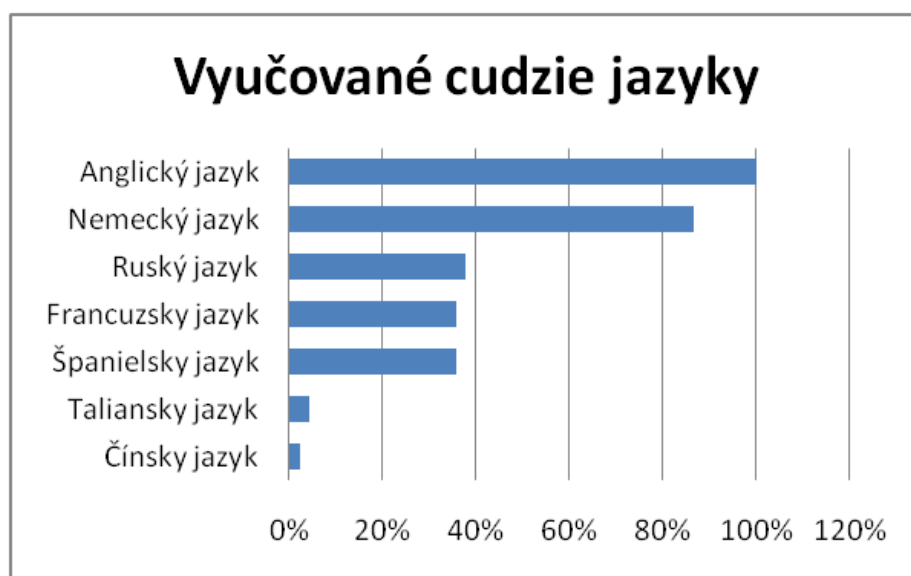
Obrázok 3 Zameranie škôl na cudzojazyčné vzdelávanie

Zdroj: dotazníkové šetrenie

Na obrázku 3 je graficky znázornené zameranie zapojených základných škôl na cudzie jazyky. Z prieskumu vyšlo, že 69 % (31) zapojených škôl sa na výučbu cudzích jazykov primárne nezameriava. Naopak pre 31 % (14) škôl sú cudzie jazyky vo vzdelávaní prioritné.

Obrázok 4 Vyučované cudzie jazyky

Zdroj: dotazníkové šetrenie

Obrázkový graf 4 graficky znázorňuje vyučované cudzie jazyky. V školách, ktoré nie sú zamerané na cudzie jazyky majú žiaci na výber z 2 až 4 cudzích jazykov. Jazykovo zamerané školy v prieskume ponúkajú svojim žiakom až 6 jazykov. V šetrení sa vyskytli aj 2 základné školy vyučujúce len jeden cudzí jazyk, pričom tieto školské zariadenia poskytujú len vzdelávanie 1. stupňa. Vo všetkých zapojených školách sa vyučuje anglický jazyk. Následne je v pražských školách obľúbený nemecký (86,7 %) a ruský (37,8%) jazyk. Francúzsky a španielsky jazyk je rovnako zastúpený (35,6%). Taliansky jazyk sa vyučuje len v 2 školách (4,4%) a čínština v 1 škole (2,2%).

Súčasťou dotazníkového šetrenia boli aj otázky týkajúce sa softvérového a hardvérového vybavenia zapojených škôl a periodicita jeho využívania pedagógmi a žiakmi.

Čo sa týka programového vybavenia najčastejšie sme zaznamenali odpoveď častého použitia (každý týždeň), a to hlavne u Wordu(30odpovedí),interaktívnych a multimedialných programov(30 odpovedí),internetu (26 odpovedí),PowerPointu a špecializovaných programov súvisiacich s interaktívnou tabuľou(24 odpovedí). Nakoľko interaktívnu tabuľu nevyužívajú pravidelne pri výučbe cudzích jazykov všetky školy, pri špecializovaných programov sme zaznamenali zriedkavé využitie u 15 škôl, najčastejšie vyskytujúci sa program v tejto periodicite je PowerPoint, a to u 18 škôl. Ako poukazujú výsledky dotazníkového šetrenia, používanie softvérových programov je bežnou súčasťou prípravy na výučbu a jej priebehu. Dokazuje to aj minimálny počet negatívnej periodicity u všetkých spomínaných programov(7 odpovedí). Okrem spomínaných možností softvérového využitia uviedli školy aj iné, ako program Dyned, Duolingo, TErrasoft a Skype žiakov s rovesníkmi z rôznych častí sveta.

U hardvérového vybavenia škôl zaznamenávame takmer rovnakú situáciu. Aj tu sú jednotlivé hardvérové prostriedky bežnou súčasťou výučby a zo šetrenia vyplynulo, že väčšina zapojených škôl dotazníkového šetrenia ich využíva často(každý týždeň), ale mnoho z nich tiež pravidelne(každý deň). Najčastejšie je zastúpená interaktívna tabuľa, ktorú pravidelne vo výučbe využíva 10 zapojených škôl a často 27 škôl. Oblúbené sú tiež dataprojektor a počítač. Dataprojektor pravidelne používa 14 zapojených škôl, často 25 a počítač využíva pri výučbe pravidelne 20 škôl a často 24 z nich. Na druhej strane v dotazníkovom prieskume sme zaznamenali vo veľkej miere prostriedky, ktoré používajú školy zriedka, dokonca nikdy. Jedným z takých hardvérových prostriedkov je tablet, ktorý zriedka využíva 16 zapojených škôl a nikdy 21. Ďalším takým prostriedkom sú slúchadlá, ktoré zriedka využíva 20 škôl a nikdy 13.

Práve tieto prostriedky tvoria významnú časť vybavenia modernej učebne, ktorá spolu s interaktívnou tabuľou, na základe množstva prínosov zistených nielen naším šetrením, má pozitívny dopad na žiakov pri výučbe cudzích jazykov na základnej škole.

Obrázok 5 Vplyv ICT na výsledky žiakov

Súčasťou šetrenia bolo tiež zhodnotenie vplyvu ICT vybavenia na výsledky žiakov. Až 75,6 % odpovedí považuje vplyv ICT na jazykové výsledky žiakov za silný, čo predstavuje 34 respondentov. Jeden z respondentov označil vplyv za zásadný, 8 z nich za nie príliš významný a 2 za minimálny.

Silný vplyv vidia hlavne pri zmysluplnom využití, napr. pri:

- on-line konverzáciách s rovesníkmi cez Skype
- rôznych počúvacích cvičeniach
- pri rôznych interaktívnych výučbových programoch
- pozeraní filmov a videí
- pri precvičovaní pomocou aplikácie Duolingo
- vyhľadávaní reálií k danému jazyku

Pozorovanie a individuálne rozhovory

Ďalšími vybranými metódami zberu dát boli pozorovanie vo vybraných základných školách a následne rozhovory s pedagógmi a odborníkom z oblasti testovania jazykovej úrovni žiakov.

Tabuľka 3 Základné informácie o pozorovaných školách

Škola A	Škola B
Štátne základné školy	
Lokalizované v Prahe (A-P9, B-P6)	
Zamerané na cudzie jazyky	
CJ:AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ	
Nevyužíva ICT pri výučbe CJ alebo niektoré len zriedka (počítač alebo interaktívnu tabuľu)	Využíva ICT pri výučbe CJ pravidelne (počítač a interaktívnu tabuľu) alebo často (tablet, zvukové zariadenia a slúchadlá)

Zdroj: vlastné spracovanie

V tabuľke 3 sa nachádzajú základné informácie o vybraných pozorovaných školách. Hlavnými spoločnými kritériami výberu bolo, aby obe školy boli lokalizované v Prahe a zamerané na cudzojazyčnú výučbu. Posledným kritériom bolo, aby jedna z vybraných škôl (A) nevyužívala pri výučbe cudzích jazykov ICT vybavenie a druhá (B) pravidelne alebo veľmi často.

Pozorovanie prebiehalo aktívnou účasťou na hodinách anglického jazyka, a to žiakov 5. ročníka. Hlavným cieľom bolo porovnanie výučby cudzích jazykov s ICT vybavením a bez neho. Pri pozorovaní som sledovala hlavne priebeh hodiny, aktivitu žiakov počas vyučovacej hodiny a ich aktuálnu jazykovú vybavenosť.

Aj napriek tomu, že obe školy v pozorovanom čase preberali rovnaké učivo (Present simple), dopadom zapojenia ICT vybavenia počas hodiny, a to hlavne interaktívnej tabule bolo, že žiaci školy B boli sústredenejší, aktívnejší, zhovorčivejší a zaznamenala som tiež rýchlejšie zapamätanie jednotlivých pravidiel preberanej problematiky.

Následne po hodine som absolvovala tiež krátke rozhovory s učiteľmi pozorovaných tried. Rozhovor mi priniesol množstvo nových informácií o priebehu hodín v pozorovaných školách. Tiež som požiadala učiteľov jednotlivých tried o zhodnotenie vplyvu ICT vybavenia na pozitívnejšie výsledky žiakov.

Učiteľka školy B si aj napriek tomu, že vybavenie ICT používa často počas hodín myslí, že nemá pozitívny vplyv na výsledky žiakov. Dodáva, že žiaci sú sústredenejší, aktívnejší, motivovanejší, ale nemyslí si, že výsledkom toho sú lepšie jazykové výsledky. Naopak učiteľ školy A, ktorý využíva ICT vybavenie len zriedka, nakoľko daná škola nie je v súčasnosti vybavená ani jednou jazykovou učebňou si myslí, že ICT majú silný vplyv na výsledky žiakov pri výučbe cudzích jazykov.

Okrem individuálnych rozhovorov s pedagógmi som absolvovala aj stretnutia s odborníkom v oblasti jazykových testovaní žiakov základných škôl, a to konkrétne garantom spoločnosti Scio. Spoločnosť mi v rámci spolupráce na tomto evaluačnom šetrení poskytla užitočné informácie z testovaní Scate žiakov 6. a 9. ročníka základných škôl vo vybraných častiach Prahy.

4.3.2 Metóda analýzy informácií

Kľúčovou pri analýze dát bola pre nás komparatívna analýza, ktorej základom bolo porovnávanie jazykových výsledkov žiakov, ktorí pravidelne alebo často využívajú pri výučbe ICT vybavenie a tých, ktorí nikdy alebo len občas. Porovnávané boli všetky školy v mestskej časti Prahy 6 a Prahy 9, ktoré zapojili svojich žiakov do Scate testovania spoločnosti Scio. Dôvodom pre výber práve týchto mestských častí bolo, že v týchto oblastiach sa nachádzajú aj školy, v ktorých sme vykonávali pozorovanie a individuálne rozhovory. Porovnávali sme výsledky žiakov 6. a 9. ročníka, a to výlučne z anglického jazyka. Analyzovali sme ako súčasné informácie z testovaní, tak aj dáta za predchádzajúce roky. Hlavným účelom výberu tejto metódy je potvrdiť alebo vyvrátiť úvodnú hypotézu: „Implementácia ICT vybavenia do vzdelávania vplýva na lepšie jazykové výsledky žiakov v základných školách“.

V tabuľke 4 sa nachádzajú informácie o všetkých základných školách v mestskej časti, ktoré zapojili svojich žiakov do Scate testovania spoločnosti Scio v školskom roku 2016/2017. Testovania z anglického jazyka sa zúčastnilo spolu 21 škôl. V tabuľke sa tiež nachádza počet testovaných žiakov v jednotlivých školách, a to za 6. a 9. ročník. Nájdeme medzi nimi školy, ktoré testovali oba ročníky, ale aj tie, ktoré len jeden vybraný. Spolu bolo testovaných 711 žiakov 6.ročníka a 738 žiakov 9.ročníka. Posledná informácia v tabuľke 4 sa týka využívania ICT vybavenia pri výučbe cudzích jazykov. Školy s označením „áno“ používajú pri výučbe cudzích jazykov interaktívnu tabuľu, tablety a slúchadlá.

Tabuľka 4 Počet testovaných žiakov a využívanie ICT v šk. rok 2016/2017

Označenie školy	Počet žiakov 6.ročníka	Počet žiakov 9. ročníka	Využívanie ICT
A6	19	14	Áno
B6	27	18	Áno
C6	23	16	Áno
D6	53	68	Áno
E6	54	47	Áno
F6	-	53	Áno
G6	51	40	Áno
H6	32	23	Áno
CH6	-	30	Áno
I6	-	24	Áno
J6	51	43	Áno
K6	66	43	Áno
L6	57	39	Áno
M6	87	77	Áno
N6	-	41	Nie
O6	103	67	Áno
A9	-	12	Áno
B9	-	13	Nie
C9	9	-	Nie
D9	-	20	Áno
E9	79	50	Nie
Spolu	711	738	-

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

Jazykové testovanie Scate je v súlade so Spoločným európskym referenčným rámcom. Viac informácií o testovaní, ale aj stručný popis jednotlivých úrovní podľa CEFR sa nachádzajú v podkapitolách 1.3.1 a 2.3.2.

Tabuľka 5 a 6 Výsledky z testovania žiakov 6.ročníka a 9.ročníka v Prahe 6 v šk. roku 2016/2017 (Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie)

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1
A6	4	15	-	-	-	-
B6	2	19	5	1	-	-
C6	3	17	2	1	-	-
D6	6	27	12	7	1	-
E6	31	20	1	1	1	-
F6	-	-	-	-	-	-
G6	14	25	9	2	1	-
H6	5	17	9	1	-	-
CH6	-	-	-	-	-	-
I6	-	-	-	-	-	-
J6	2	26	23	-	-	-
K6	5	26	21	11	2	1
L6	13	33	9	2	-	-
M6	9	58	17	3	-	-
N6	-	-	-	-	-	-
O6	9	47	37	9	1	-

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1
A6	-	4	8	2	-	-
B6	1	4	8	5	-	-
C6	-	8	4	3	1	-
D6	-	13	29	21	5	-
E6	1	17	23	6	-	-
F6	-	-	6	37	9	1
G6	5	11	11	8	5	-
H6	-	7	7	6	3	-
CH6	1	7	15	5	-	2
I6	3	5	14	1	1	-
J6	-	6	15	16	6	-
K6	-	11	17	14	1	-
L6	-	5	22	11	1	-
M6	4	19	29	18	7	-
N6	2	16	17	6	-	-
O6	1	3	26	28	8	1

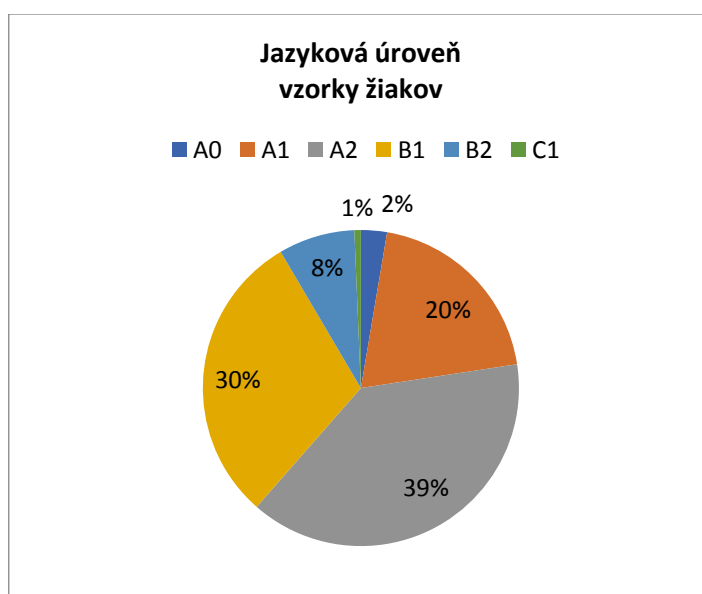
Čo sa týka danej mestskej časti do testovania bolo zapojených 16 škôl, z toho 15 z nich aktívne využívajúcich ICT vybavenie pri výučbe cudzieho jazyka. Tieto školy sú okrem počítača a interaktívnej tabule vybavené aj tabletami, nakoľko všetky boli zahrnuté do projektu „Škola na dotek“. Táto vzorka 15 škôl, konkrétne sú to školy A6-M6 a O6, je pre nás vhodná pre našu komparatívnu analýzu. V tabuľke 5 a 6 sa nachádzajú počty žiakov podľa dosiahnutej jazykovej úrovni z testovania, a to ako žiakov 6.ročníka, tak aj 9. ročníka.

Pri komparatívnej analýze budeme:

- porovnávať východiskovú úroveň vybranej vzorky 15 škôl s požiadavkou vychádzajúcou zo Spoločného európskeho referenčného rámca

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca sa predpokladajú východiskové vedomosti z anglického jazyka (žiacov 9.ročníka) na úrovni A2.

Obrázok 6 Úroveň anglického jazyka vybranej vzorky žiakov

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

Na obrázku 6 je graficky znázornená dosiahnutá východisková jazyková úroveň žiakov z vybranej vzorky škôl v školskom roku 2016/2017. Vybraná vzorka obsahuje 602 žiakov z 15 základných škôl. (školy A6-M6 a O6) Predpokladaný alebo lepší jazykový výsledok dosiahlo až 77,41 % žiakov. Nižšiu úroveň, a to A0 alebo A1 dosiahlo 22,59 % žiakov.

- porovnávať dosiahnutú priemernú úroveň na jedného žiaka tých škôl, ktoré počas výučby nevyužívajú ICT vybavenie (alebo len zriedka) s priemernou jazykovou úrovňou vybranej vzorky škôl, a to za školský rok 2016/2017

Tabuľka 7 Výsledky z testovania žiakov 6.ročníka v Prahe 9 v šk. rok 2016/2017

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1
A9	-	-	-	-	-	-
B9	-	-	-	-	-	-
C9	1	5	1	2	-	-
D9	-	-	-	-	-	-
E9	20	44	12	1	2	-

Tabuľka 8 Výsledky z testovania žiakov 9. ročníka v Prahe 9 v šk. roku 2016/2017

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1
A9	-	-	2	6	4	-
B9	-	2	6	3	2	-
C9	-	-	-	-	-	-
D9	-	2	12	5	1	-
E9	-	13	28	7	2	-

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

Priemer z výsledkov vzorky škôl budeme porovnávať so školou N6, ktorá nevyužíva pri výučbe ICT vybavenie. Daná škola testovala len žiakov 9.ročníka. Okrem tejto školy budeme so vzorkou porovnávať aj školy z Prahy 9.

Výsledky všetkých žiakov sa nachádzajú v tabuľke 7 a 8 a zdrojom týchto dát je tiež testovanie Scate z anglického jazyka. V tomto prípade sa porovnávanie týka škôl B9, ktorá testovala tiež len žiakov 9.ročníka, C9, ktorá naopak len žiakov 6.ročníka a E9. Ostatné školy z tabuliek využívajú pri výučbe anglického jazyka ICT vybavenie, preto nebudú do komparácie zahrnuté.

Pred samotným spriemerovaním výsledkov na žiaka a komparáciou bolo potrebné stanovenie váh pre jednotlivé jazykové úrovne, pričom váhy sme stanovili odlišne pre žiakov 6. a 9. ročníka.

Tabuľka 9 Váhy jednotlivých jazykových úrovní

Ročník	A0	A1	A2	B1	B2	C1
6.	0,6	1	1,4	1,8	2,2	2,6
9.	0,2	0,6	1	1,4	1,8	2,2

Zdroj: vlastné spracovanie

V tabuľke 9 sa nachádzajú váhy, ktoré sme si pre jednotlivé úrovne stanovili. Sú odlišné pre 6. a 9. ročník, nakoľko sme váhu=1 určili pre predpokladanú východiskovú úroveň v danej triede. Pre žiakov 6.ročníka je predpokladaná východisková úroveň žiakov A1 a pre žiakov 9. ročníka je to A2. Rozdiel medzi susednými úrovňami je rovnaká pre oba ročníka a má hodnotu 0,4.

Na základe stanovených váh sme vypočítali priemerné výsledky z testovania Scate na jedného žiaka. V tabuľke 10 sa nachádzajú výsledky našej vzorky 15 škôl. Nachádzajú sa tam ako výsledky jednotlivito za školy, tak aj za celý celok, ktorý je pre nás pri komparácií podstatnejší.

Priemerné výsledky z testovania z anglického jazyka žiakov 6. ročníka dosiahlo v tomto školskom roku hodnotu 1,07 a žiakov 9. ročníka 1,06.

Tieto hodnoty sme následne porovnávali s výsledkami zapojených škôl v tomto roku, ktoré ICT vybavenie nevyužívajú alebo len zriedka. Sú to konkrétne školy N6, C9,E9. Čo sa týka školy N6 zapojení len žiaci 9. ročníka. Naopak v škole C9 žiaci 6.ročníka. Jedine pri poslednej škole E9 sme porovnávali hodnoty výsledkov oboch tried. Výsledky týchto škôl ako aj tých, ktoré sa tento rok zapojili do Scate testovania sa nachádzajú v tabuľke 11.

Tabuľka 10 Priemerné jazykové výsledky vzorky škôl v šk. roku 2016/2017

Označenie školy	Počet žiakov 6.ročníka	Priemer ž. 6 r.	Počet žiakov 9. Ročníka	Priemer ž. 9r	Využívanie ICT
A6	19	0,92	14	0,94	Áno
B6	27	1,07	18	0,98	Áno
C6	23	1,02	16	0,93	Áno
D6	53	1,17	68	1,11	Áno
E6	54	0,81	47	0,89	Áno
F6	-	-	53	1,44	Áno
G6	51	1,02	40	0,97	Áno
H6	32	1,08	23	1,09	Áno
CH6	-	-	30	1,03	Áno
I6	-	-	24	0,87	Áno
J6	51	1,16	43	1,2	Áno
K6	66	1,29	43	1,05	Áno
L6	57	1	39	1,08	Áno
M6	87	1,06	77	1,03	Áno
O6	103	1,19	67	1,25	Áno
∅ za vzorku		1,07		1,06	

Tabuľka 11 Priemerné jazykové výsledky ostatných škôl v šk. roku 2016/2017

Označenie školy	Počet žiakov 6.ročníka	Priemer ž. 6 r.	Počet žiakov 9. Ročníka	Priemer ž. 9r	Využívanie ICT
N6	-	-	41	0,87	Nie
A9	-	-	12	1,47	Áno
B9	-	-	13	1,15	Nie
C9	9	1,18	-	-	Nie
D9	-	-	20	1,1	Áno
E9	79	1	50	0,98	Nie
Ø za vzor.		1,07		1,06	

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

Komparáciou sme nedospeli k jednoznačnému záveru. V 3 prípadoch boli dosiahnuté výsledky škôl, ktoré ICT nevyužívajú alebo len zriedka horšie v porovnaní s priemernou hodnotou vzorky. Stretli sme sa tiež s opačnými prípadmi, kedy výsledky týchto škôl boli lepšie. Jedná sa konkrétne o školu B9 a C9.

- porovnávať dosiahnutú priemernú úroveň na jedného žiaka tých škôl, ktoré počas výučby nevyužívajú ICT vybavenie alebo len zriedka s priemernou jazykovou úrovňou vybranej vzorky škôl, pričom sledované budú hodnoty zapojených škôl za predchádzajúce roky

Na základe nejednoznačného výsledku komparatívnej analýzy škôl v roku 2016/2017 sme sa rozhodli v poslednej fáze porovnať výsledky našej vzorky škôl s výsledkami škôl za predchádzajúce roky. Pričom sme sa zamerali len na školy, ktoré nevyužívajú ICT vybavenie pri výučbe jazykov. Nejedná sa o rovnaké školy ako v predchádzajúcej časti, preto sú dané školy odlišne označené. V tomto prípade sú označené číslami 1-14.

Tabuľka 12 Výsledky z testovania Scate z AJ za predchádzajúce roky

Označenie Školy	Školský rok	Priemer ž. 6 r.	Priemer ž. 9 r	Využívanie ICT
1	2013/2014	1,03	0,9	Nie
2	2013/2014	1,16	-	Nie
3	2013/2014	-	1,14	Nie
4	2013/2014	0,94	1,04	Nie
5	2014/2015	0,87	-	Nie
6	2014/2015	1,09	-	Nie
7	2014/2015	-	1,01	Nie
8	2014/2015	1,11	1,09	Nie
9	2015/2016	-	0,98	Nie
10	2015/2016	0,89	-	Nie
11	2015/2016	0,91	0,99	Nie
12	2015/2016	-	1,09	Nie
13	2015/2016	1,08	1,08	Nie
14	2015/2016	-	0,87	Nie
Ø za vzorku		1,07	1,06	

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

V tabuľke 12 sa nachádzajú výsledky škôl z testovania Scate za roky 2013-2016. Tieto výsledky sme tak ako aj v predchádzajúcej fáze porovnávali s výsledkami vzorky 15 škôl. Komparáciou sme zistili, že v 11 prípadoch výsledky žiakov, ktorí nevyužívajú ICT vybavenie sú horšie, naopak v 8 prípadoch sú výsledky žiakov lepšie.

Prípadová štúdia v podobe príkladu dobrej praxe

Poslednou vybranou metódou bol príklad dobrej praxe, konkrétne sa to týka projektu „Škola na dotek“, ktorý prebiehal od Novembra 2013 do Septembra 2014. Základné informácie, a to nielen o financovaní projektu sa nachádzajú v kapitole 3.1.3. Hlavným zámerom projektu bolo začlenenie tabletov do výučby, a to vo všetkých 15 školách, ktoré sú zriadené Mestskou časťou Prahy 6. Tieto školy nám slúžili ako vzorka v predchádzajúcej metóde komparatívnej analýzy. Jedným zo základných cieľov projektu je stať sa inšpiráciou pre iné mestské časti, obce a mestá, to znamená vytvoriť priestor pre zdieľanie skúseností a šírenie argumentov podporujúcich moderné technológie vo vzdelávaní. Jedinečnosť projektu pozostáva hlavne z komplexnosti jednotlivých aktivít, pričom jedna z aktivít projektu je poskytnutie finančných prostriedkov na dané hardvérové vybavenie a druhou je preškolenie učiteľov a riaditeľov škôl. Viac informácií o projekte sa nachádzajú na ich internetovej stránke projektu www.skotek.cz.

Po roku využívania moderného vybavenia bola povinným výstupom zapojených škôl hodnotiaca správa z projektu.

Hodnotiaca správa[2014] pozostávala z nasledujúcich častí:

- naplnenie zámeru a cieľu projektu
- výstupy projektu
- prístup pedagógov
- záujem žiakov
- prínosy a podnety
- ďalšie plány na využitie tabletov v škole

Tabuľka 13 Súhrnné zhrnutie zapojených škôl (Zdroj: hodnotiacia správa z projektu)

Označenie školy	Hlavný cieľ	Výstupy	Zainteresované osoby	Prínosy
A6	zavedenie moderných technológií do výučby	1.40 tabletov 2. SW vybavenie	1.65 % pedagógov 2.žiaci 2.-9. ročníka	1.oživenie hodín, názornosť 2.efektívnejšia práca žiakov(ž.)
B6	dodržiavanie súčasných trendov modernej výučby	1.25 tabletov 2.nabíjacia skriňa	1.100% pedagógov 2.žiaci 1.-9. ročníka	1.zaujímavejšie hodiny 2.vyššia aktivita a záujem ž.
C6	zeefektívnenie vzdelávania, dôraz na tímovú prácu ž.	1.30 tabletov 2.SW vybavenie	1.82% pedagógov 2.žiaci 1.-9. ročníka	1.vyššia individuálna zapojenosť ž.
D6	osvojenie práce s modernými technológiami	1.35 tabletov 2.apple TV	1.60% pedagógov 2.60% žiakov	1.lahké použitie a rýchly prístup k inf. 2. vyššia motivácia ž.
E6	modernizácia výučby, vytvorenie motivujúceho prostredia pre výučbu	1.37 tabletov 2.kompletné vybavenie multimedialnej učebne 3.školenie pedagógov	1.9 pedagógov 2.300 žiakov	1.oživenie výučby 2.zvýšenie digitálnej gramotnosti ž. 3.interakcia pri zdieľaní výsledkov
F6	zapojenie nových učebných postupov	1.32 tabletov 2.slúchadlá 3.nabíjacia stanica	1.50 % pedagógov 2.12 tried	1.podpora ICT gramotnosti ž. 2.vyššia motivácia

G6	obohatenie vyučovacieho procesu pomocou nových metód	1.27 tabletov 2.nabíjacia stanica 3.WiFi pripojenie	1.50 % pedagógov 2.žiaci 4.-9. triedy	1.lepšie výsledky ž. 2.podpora ICT gramotnosti
H6	zavedenie moderných technológií do výučby	1.30 tabletov 2.SW vybavenie 3.WiFi pripojenie	1.100 % pedagógov 2.žiaci 1.-9. ročníka	1.vyššia mobilita 2.možnosť rýchleho vyhľadania a spracovania informácií
CH6	modernizovať výučbu a zlepšiť študijné výsledky ž.	1.35 tabletov 2.SW vybavenie 3.prenosné WiFi moduly	1.5 pedagógov 2.žiaci 2.-9. ročníka	1.vyššia motivácia 2.lepšie výsledky
I6	zavedenie moderných technológií do 1. stupňa	1.26 tabletov 2.nabíjacia stanica 3.WiFi routery	1.5 pedagógov 2.žiaci 1.-4. ročníka	1.zábavnejšia forma výučby pre ž. 2.podpora ICT gramotnosti ž.
J6	zatraktívnenie výučby	1.32 tabletov 2.nabíjacie kufre 3.slúchadlá	1.70 % pedagógov 2.žiaci 2.-9. triedy	1.„naštartovanie učiteľov“ v oblasti integrácie ICT do výučby
K6	podpora technológ. a metodického vzdelávania žiakov	1.46 tabletov 2.SW vybavenie 3.WiFi	1.22 pedagógov 2.žiaci 2.-9. triedy	1.vyššia motivácia žiakov 2.podpora ICT gramotnosti žiakov
L6	zavedenie technológií do výučby	1.32 tabletov 2. interak. t. 4.WiFi	1. 6 pedagógov 2.žiaci 5.-9. ročníka	1.vyšší záujem žiakov o vzdelávanie

M6	zvýšenie motivácie žiacov	1.47 tabletov 2.SW vybavenie 3.WiFi	1.15 pedagógov 2. žiaci 2.-9. ročníka	1.atraktívnejšia výučba 2.vyššia motivácia ž.
O6	zavedenie moderných technológií do výučby	1.20 tabletov 2.interaktívna tabuľa a PC 3.WiFi	1. 3 pedagógovia 2.žiaci 5.-9. ročníka	1.oživenie výučby

Preštudovaním správ všetkých zapojených škôl, ktoré nám poskytol Odbor školstva, kultúry a športu, ktorý je súčasťou Úradu Mestskej časti Prahy 6, sme vytvorili v tabuľke 13 komplexné zhrnutie projektu. Zapojené školy sú v tabuľke štandardne označené písmenami A6-O6. Toto označenie sa zhoduje s tým, ktoré sme využili v predchádzajúcej metóde komparatívnej analýzy. Okrem označenia škôl sú v tabuľke popísané ciele, výstupy, zainteresované osoby (žiaci a učitelia) a prínosy, ktoré jednotlivým zapojeným školám moderné vybavenie po jednom roku používania prinieslo.

Súčasťou tejto metódy bola aj komparatívna analýza. V tomto prípade sme porovnávali výsledky žiakov 6. ročníka, a to aktuálny školský rok so školským rokom 2013/2014. Touto komparáciou sme zisťovali prípadne zlepšenie v jazykových výsledkoch žiakov po projektovej implementácii tabletov a iného ICT vybavenia do jazykového vzdelávania v zúčastnených školách.

Tabuľka 14 Výsledky z testovania Scate z AJ žiakov 6.ročníka v šk. roku 2013/2014

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1	Spolu žiakov	Priemer na žiaka
A6	4	9	1	0	0	0	14	0,91
B6	5	10	1	0	0	0	16	0,9
C6	4	7	0	1	0	0	12	0,93
D6	14	33	13	2	0	0	62	1,02
E6	26	17	1	0	0	0	44	0,77
F6	1	36	14	1	0	0	52	1,12
G6	19	19	6	0	0	0	44	0,88
H6	6	3	1	0	0	0	10	0,8
CH6	16	23	2	1	0	0	42	0,89
I6	8	8	1	0	0	0	17	0,84
J6	-	-	-	-	-	-	-	-
K6	12	29	6	0	0	0	47	0,95
L6	12	19	4	0	0	0	35	0,91
M6	28	35	9	1	0	0	73	0,91
O6	4	30	19	2	0	0	55	1,14
Spolu	159	278	78	8	0	0	523	0,93

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

V tabuľke 14 sa nachádzajú výsledky žiakov 6. ročníka z testovania Scate z anglického jazyka za školský rok 2013/2014. V tomto období boli školy vybavené tabletami a iným ICT vybavením, a to vďaka už spomínanému projektu. Tieto výsledky poukazujú na jazykovú úroveň žiakov po takmer 4 rokoch výučby anglického jazyka a pred začiatkom využívania daného vybavenia. Zapojení boli žiaci 6. ročníka takmer všetkých škôl z projektu „Škola na dotek“, s výnimkou školy J6. Pomocou rovnakých váh ako v predchádzajúcej časti sme vypočítali priemernú jazykovú úroveň na jedného žiaka. V tomto školskom roku bolo do testovania Scate z anglického jazyka zapojených 523 žiakov 6. triedy, pričom priemer za celú vzorku 14. škôl je 0,93.

Tabuľka 15 Výsledky z testovania Scate z AJ žiakov 6.ročníka v šk. roku 2016/2017

Škola	A0	A1	A2	B1	B2	C1	Spolu žiakov	Priemer na žiaka
A6	0	4	8	2	0	0	14	0,94
B6	1	4	8	5	0	0	18	0,98
C6	0	8	4	3	1	0	16	0,93
D6	0	13	29	21	5	0	68	1,11
E6	1	17	23	6	0	0	47	0,89
F6	0	0	6	37	9	1	53	1,44
G6	5	11	11	8	5	0	40	0,97
H6	0	7	7	6	3	0	23	1,09
CH6	1	7	15	5	0	2	30	1,03
I6	3	5	14	1	1	0	24	0,87
J6	0	6	15	16	6	0	43	1,20
K6	0	11	17	14	1	0	43	1,05
L6	0	5	22	11	1	0	39	1,08
M6	4	19	29	18	7	0	77	1,03
O6	1	3	26	28	8	1	67	1,25
Spolu	16	120	234	181	47	4	602	1,06

Zdroj: testovanie Scate, vlastné spracovanie

V tabuľke 15 sa nachádzajú aktuálne výsledky žiakov zapojených do projektu „Škola na dotek“. V školskom roku 2016/2017 bolo zapojených 602 žiakov 6. ročníka, pričom zapojené boli všetky školy z projektu. Tieto výsledky sme už analyzovali v predchádzajúcej metóde, keď sme ich porovnávali s výsledkami žiakov tých škôl, ktoré nevyužívajú ICT vybavenie počas cudzojazyčnej výučby. V tejto časti komparácie sme porovnávali zmenu v úrovni žiakov z anglického jazyka pred projektovou integráciou a po projekte.

Porovnávali sme zmenu vo výsledkoch jednotlivu za školy, ale tiež ako súhrnný priemer na žiaka všetkých zúčastnených škôl v danom roku. Samotnou komparáciou sme zaznamenali zlepšenie v úrovni z anglického jazyka u 13 škôl a u 1 školy (C6) sme zaznamenali rovnaký výsledok. Zo zlepšenia v jazykových výsledkoch jednotlivých zapojených škôl vplynulo aj zlepšenie výsledkov celkovo za vzorku, a to z hodnoty 0,93 na hodnotu 1,06.

Okrem množstva prínosov, ktoré tento projekt zapojeným školám priniesol, aj táto analýza poukazuje na zlepšenie jazykových výsledkov, a to z hodnoty 0,93 na 1,06.

4.4 Záverečná evaluačná správa

Záverečná správa z evaluácie je povinnou súčasťou každého šetrenia. Základom tej našej je zodpovedanie na vopred stanovené otázky, ktoré sme si na začiatku určili pre potrebu záverečného zhodnotenia. Odpovede na otázky nám poskytli na jednej strane informácie z monitoringu a na druhej strane vybrané a použité evaluačné metódy.

1. Je vynakladanie finančných prostriedkov z ESIF na danú intervenciu potrebné v ČR?

Vynakladanie finančných prostriedkov z ESIF pre intervenciu v podobe ICT vybavenia jazykovej učebne skutočne potrebné a správne v ČR.

Skvalitňovanie cudzojazyčnej výučby digitalizáciou patrí medzi oblasť záujmu viacerých strategických dokumentov na národnej, ale aj európskej úrovni.[Stratégia Európa 2020, Stratégia vzdelávacej politiky do roku 2020, Stratégia digitálneho vzdelávania do roku 2020, Digitálne Česko v 2.0, Iniciatíva Priemysel 4.0]. Tieto dokumenty boli analyzované v podkapitole 3.1.1 a 3.1.2. Okrem toho zmyselnosť vynakladania finančných prostriedkov z ESIF na danú intervencie regionálnej politiky potvrdzujú aj zistené prínosy z evaluačného šetrenia. Prínosom intervencie je venovaná evaluačná otázka č. 3.

2. Je intervencia v súlade s cieľmi a prioritami EÚ?

Modernizácia jazykovej učebne implementáciou nového ICT vybavenia je v súlade s cieľmi a prioritami EÚ. V dokumente EÚ Stratégia 2020 boli pre programové obdobie 2014–2020 vymedzené tieto 2 hlavné ciele v oblasti vzdelávania.

Jeden z nich, a to znížiť mieru nedokončeného štúdia pod 10 % ČR už naplnila (aktuálne je jej hodnota 5,5%). Naopak druhý cieľ, a to dosiahnuť aspoň 40 % podiel obyvateľov ČR vo veku od 30 do 34 rokov s vysokoškolským vzdelaním ešte nie (aktuálne je to 32 %). Veríme ale, že daná intervencia prispeje v budúcnosti aj k tomuto cieľu EÚ.

Intervencia je tiež v súlade s prioritami EÚ. Tá si v aktuálnom programovom období určila 3, a to inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Intervencia, týkajúca sa ICT vybavenia jazykovej učebne je v súlade hlavne s prvou z priorit. Jednou z oblastí, ktorou sa táto priorita zaoberá je maximálne využitie potenciálu digitálnych technológií, a tým zvýšenie digitálnych kompetencií žiakov a učiteľov .

Jedným z prijatých opatrení je modernizácia vzdelávania, ktorej cieľom je poskytnúť všetkým žiakom a učiteľom možnosť využívať moderné prostriedky digitálnej technológie v priebehu vzdelávania.

3. Je intervencia prínosná pre našu cieľovú skupinu?

Cieľovou skupinou našej intervencie sú žiaci a pedagógovia v základných školách v Prahe. Celé evaluačné šetrenie je zamerané práve na Prahu, nakoľko intervencia je viazaná k výzve „Modernizace zařízení a vybavení pražských škol“ a je podporovaná v rámci OP Praha- pól rústu ČR. Prínosy, ktoré intervencia našej cieľovej skupine prináša sme analyzovali pred samotnou evaluáciou (kapitola 3.3) ako súčasť monitoringu, ale aj v rámci samotnej evaluácie.

Zohľadnením oboch pohľadov, za hlavné prínosy intervencie pre našu cieľovú skupinu považujeme:

- vyššia motivácia v priebehu výučby
- efektívnejšia individuálna a skupinová práca žiakov
- aktívnejší a sústredenejší prístup počas hodín
- rýchlejšie zapamätanie danej problematiky
- množstvo možností pre zatriktívnenie jazykovej výučby pre pedagógov
- rozvoj digitálnych kompetencií žiakov a pedagógov
- možnosť sebavzdelávania pre žiakov a pedagógov
- podpora kreativity žiakov
- možnosť rýchleho vyhľadania relevantných informácií

5. Aké sú hlavné zistenia a závery evaluačného šetrenia intervencie po výbere a použití jednotlivých metód?

Pri šetrení intervencie spolufinancovanej z ESIF sme použili viaceré metódy a zdroje informácií s cieľom hodnotenia dopadov danej intervencie z viacerých uhlov pohľadu. Medzi implementované metódy patrili dotazníkové šetrenie, pozorovanie, individuálne rozhovory, komparatívna analýza výsledkov a prípadová štúdia v podobe príkladu dobrej praxe. Na závery použitých metód sme prihliadali jednotlivo, ale aj ako na celok, a to hlavne z dôvodu potvrdenia alebo vyvrátenia našej úvodnej hypotézy: „Implementácia ICT vybavenia do jazykového vzdelávania na základnej škole vplýva na lepšie výsledky žiakov“.

Implementácia spomínaných metód jednoznačne nepotvrdila lepšie jazykové výsledky žiakov základných škôl.

Záver z prvej metódy, a to dotazníkového šetrenia, poukazujú na silný vplyv ICT na jazykové výsledky žiakov v základných školách v Prahe. Oslovené bolo vedenie všetkých základných škôl v Prahe, s výnimkou základných umeleckých, špeciálnych a škôl vytvorených v zdravotných zariadeniach. Zo 45 zapojených škôl, 77,6 % odpovedí respondentov sú toho názoru, že ICT majú silný až zásadný vplyv na jazykové výsledky žiakov.

Individuálne rozhovory s pedagógmi prebiehali v 2 pozorovaných školách v Prahe, pričom škola A nevyužíva alebo len zriedka ICT vybavenie v priebehu jazykovej výučby, škola B naopak pravidelne alebo často. V tomto prípade sme nezaznamenali jednoznačné stanovisko k pozitívnemu vplyvu ICT na výsledky žiakov. Učiteľ školy A si myslí, že ICT majú pozitívny vplyv na výsledky žiakov.

Naopak učiteľka školy B na jednej strane potvrdila silný vplyv ICT, ale podľa nej je tento vplyv skôr motivačný.

Tvrdí, že žiaci sú sústredenejší a aktívnejší, ale nemyslí si, že výsledkom sú lepšie jazykové výsledky.

Pri pozorovaní som sledovala hlavne priebeh hodiny, aktivitu žiakov počas vyučovacej hodiny a ich aktuálnu jazykovú vybavenosť. Aj napriek tomu, že obe školy v pozorovanom čase preberali rovnaké učivo, dopadom zapojenia ICT vybavenia bolo, že žiaci školy B boli sústredenejší, aktívnejší, zhovorčivejší a zaznamenala som tiež rýchlejšie zapamätanie jednotlivých pravidiel preberanej problematiky.

Či sú výsledky žiakov, ktorí využívajú ICT vybavenie v priebehu výučby anglického jazyka lepšie sme zisťovali komparatívnou analýzou výsledkov z testovania Scate žiakov 6. a 9. ročníka za školský rok 2016/2017, ale aj za roky predchádzajúce.

Porovnávali sme výsledky žiakov, ktorí ICT v priebehu výučby nevyužívajú alebo len zriedka s jazykovými výsledkami vzorky 15 škôl, ktoré využívajú ICT pravidelne alebo často. Zistené závery z komparatívnej analýzy avšak neukazujú jednotné trendy. U viacerých škôl, ktoré ICT v cudzojazyčnej výučbe nevyužívajú boli jazykové výsledky žiakov horšie v porovnaní so vzorkou 15 škôl, ktoré vybavenie ICT pravidelne využívajú. Avšak sa našli aj také školy, ktorých výsledky žiakov boli lepšie.

Metódu komparatívnej analýzy sme využili aj v prípade príkladu dobrej praxe. Jedná sa o projekt „Škola na dotek“, ktorého cieľom bolo skvalitnenie výučby vybavením 15 základných škôl v Prahe 6 tabletami. Porovnávali sme výsledky žiakov v čase implementácie ICT vybavenia, a to v školskom roku 2013/2014 s aktuálnymi výsledkami žiakov. V tomto prípade sme potvrdili hypotézu pozitívneho vplyvu ICT na výsledky žiakov. Zaznamenali sme zlepšenie v testovaní Scate žiakov 6.ročníka jednotlivo za školy, ale tiež súhrnne za vzorku.

Záver

Cieľom záverečnej práce bolo zhodnotiť vplyv informačných a komunikačných technológií (ICT) na výsledky žiakov pri cudzojazyčnej výučbe v priebehu vzdelávania na základnej škole v ČR, konkrétne v Prahe. A na základe toho zhodnotiť, či vynaloženie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) je pre túto intervenciu regionálnej politiky správne. Východiskom našej práce bola hypotéza : „Implementácia ICT vybavenia do základnoškolského vzdelávania vplýva na lepšie jazykové výsledky žiakov“, ktorá však použitím jednotlivých evaluačných metód nebola jednoznačne potvrdená.

Kľúčovou metódou nášho šetrenia bola komparatívna analýza výsledkov z jazykového testovania Scate spoločnosti Scio. Danú metódu sme využili pri porovnávaní škôl, ktoré pri cudzojazyčnej výučbe ICT vybavenie nevyužívajú alebo len zriedka, so vzorkou 15 škôl, ktoré využívajú ICT pravidelne alebo často. Tieto výsledky sme porovnávali ako za aktuálny školský rok 2016/2017 , tak aj za tie predchádzajúce.

Zistené závery z komparatívnej analýzy však neukazujú jednotné trendy. U viacerých škôl, ktoré ICT v cudzojazyčnej výučbe nevyužívajú boli jazykové výsledky žiakov horšie v porovnaní so vzorkou 15 škôl, ktoré vybavenie ICT pravidelne využívajú. Avšak sa našli aj také školy, ktorých výsledky žiakov boli lepšie. Metóda komparatívnej analýzy bola využitá aj v prípadovej štúdie príkladu dobrej praxe. Jedná sa o projekt „ Škola na dotek“, ktorého cieľom bolo skvalitnenie výučby vybavením 15 základných škôl tabletami. Porovnávali sme výsledky žiakov v čase implementácie ICT vybavenia, a to v školskom roku 2013/2014 s aktuálnymi výsledkami žiakov.

Komparáciou sme zaznamenali zlepšenie v testovaní Scate z anglického jazyka žiakov 6.ročníka jednotlivo za školy, ale tiež aj ako celok, a to z hodnoty 0,93 na 1,06.

Ani implementácia ďalších evaluačných metód jednoznačne nepotvrdila pozitívny vplyv ICT na výsledky žiakov. Na jednej strane 77,6 % respondentov z vedenia škôl, ktorí sa zapojili do dotazníkového šetrenia potvrdili silný až zásadný vplyv ICT na výsledky žiakov. Na druhej strane pri individuálnych rozhovoroch s pedagógmi v pozorovaných školách pozitívny vplyv ICT na výsledky žiakov potvrdený nebol.

Aj napriek tomu, že evaluačné šetrenie intervencie jednoznačne nepotvrdilo pozitívny vplyv ICT na výsledky žiakov, šetrenie preukázalo viacero prínosov, ktoré ICT žiakom prinášajú.

Medzi tie hlavné patrí :

- vyššia motivácia v priebehu výučby
- efektívnejšia individuálna a skupinová práca žiakov
- aktívnejší a sústredenejší prístup počas hodín
- rýchlejšie zapamätanie danej problematiky
- množstvo možností pre zatraktívnenie jazykovej výučby pre pedagógov
- rozvoj digitálnych kompetencií žiakov a pedagógov

Dané prínosy intervencie, ale aj súlad skvalitnenia cudzojazyčnej výučby s prioritami strategických dokumentov na národnej a európskej úrovni [Stratégia Európa 2020, Stratégia vzdelávacej politiky do roku 2020, Stratégia digitálneho vzdelávania do roku 2020, Digitálne Česko v 2.0, Iniciatíva Priemysel 4.0] potvrdili, že vynakladanie finančných prostriedkov z ESIF na danú intervenciu má zmysel a je správne.

Zoznam použitých zdrojov

- **Zoznam knižných zdrojov**

Ala-Mutka, K. (2011). Mapping digital competence: Towards a conceptual understanding. *Sevilla: Institute for Prospective Technological Studies.*

Bangkok, U. N. E. S. C. O. (2003). Developing and Using Indicators of ICT Use in Education. *Compiled by UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education, Bangkok, and Southeast Asian Ministers of Education Organization Regional Centre for Educational Innovation and Technology, Metro Manila, Philippines*

Basl, J., Boudová, S., & Řezáčová, L. (2014). *Národní zpráva šetření ICILS 2013: počítačová a informační gramotnost českých žáků.* Česká školní inspekce.

Bendl, S. and Kucharská, A., 2008. *Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie: skripta pro studenty vykonávající pedagogickou praxi.* V Praze: Univerzita Karlova,

Brdička, B. (2003). Role internetu ve vzdělávání. *ICT a kvalita vzdělávání.*

Brdička, B., CHALUŠ, A., KADAVÝ, P., KOREŠ, J., KOZÁKOVÁ, J., NASKE, B., ... & ŠABATKOVÁ, Z. (2010). *Informační a komunikační technologie ve škole.*

Brychová, A., Janíková, V., Sladkovská, K., Čičváková, M., Hublová, P., Šmídová, T., Zbranková, M. (2012). *Evropské jazykové portfolio v praxi. Using the European Language.*

COUNCIL, O. E. (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching. Assessment.

ČR, M. (2005). Evaluace socioekonomického rozvoje. *Doplňující texty k Metodické příručce. Část I.: Témata a oblasti politiky.* MMR ČR, Praha.

Dostál, J. (2009). Interaktivní tabule-významný přínos pro vzdělávání. *Česká škola.*

Edelenbos, P., Johnstone, R., & Kubanek, A. (2006). *The main pedagogical principles underlying the teaching of languages to very young learners.* European Commission, Education and Culture, Culture and Communication Multilingualism Policy.

European Commission. (2005). *Key Data on Education in Europe 2005.*

Európska komisia, 2014. *Politiky Európskej únie : Regionálna politika.* Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie. ISBN 978-92-79-41304-9

Európska komisia, 2014. *Úvod do politiky súdržnosti EÚ.* Úrad pre publikácie.

Evropská komise , 2014. *Politiky Evropské unie : Digitální agenda pro Evropu.* Lucemburk : Úřad pro publikace. ISBN 978-92-79-41900-3

Ferrari, A. (2013). DIGCOMP: A framework for developing and understanding digital competence in Europe.

Gombitová, D. (2007). Úvod do monitorovania a evaluácie: príručka monitorovania a evaluácie intervencií financovaných z verejných zdrojov. *Lozorno: Davel.*

Hall, I. M., & Hall, D. J. (2004). *Evaluation and social research: Introducing small-scale practice.* Palgrave Macmillan

Hanušová, S., & Najvar, P. (2006). Foreign Language Acquisition at an Early Age. *Brno: Masarykovauniversity.*

Hornáková, A. (2014). Výučba anglického jazyka s využitím interaktívnej tabule.

Channel Crossings. (2002). *Evropské jazykové portfolio : Metodická příručka*

Choděra, R. (2006). *Didaktika cizích jazyků: úvod do vědního oboru.* Academia.

Chvál, M., Procházková, I., & Straková, J. (2015). Hodnocení výsledků vzdělávání didaktickými testy. *Pro Českou školní inspekci zpracovala UK Praha, Pedagogická fakulta a Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání.*

JANÍKOVÁ, V. (2006). Jazykové vzdělávání a jazykové kurikulum na počátku 21. století. *J. MAŇÁK a T. JANÍK. [ed.] Problémy kurikula základní školy. Brno: Masarykova univerzita, 203-215.*

Kalous, J., 1997 *Teorie vzdělávací politiky.* Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání. ISBN 80-211-0247-0.

Kireš, M.: *Digitálne technológie v príprave budúceho učiteľa*. In Klúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie III. (Ročenka Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania 66 Prešovskej univerzity v Prešove), Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2012. s. 35- 39. ISSN 1338 - 3388.

Komisie, O. (2010). „Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“. *Oznámenie Komisie, KOM, 2020*

Labjaková , I. (2014). *Moderné technológie vo vyučovaní anglického jazyka na základnej škole*. Bratislava . ISBN 978-80-8052-877-5

Lojová, G. (2008). Psycholingvistická báza kvalitatívnych cieľov ako východisková pozícia pri zavádzaní výučby cudzieho jazyka do primárneho vzdelávania. *S. Pokrivčaková a kol. Inovácie a trendy vo vyučovaní cudzích jazykov u žiakov mladšieho školského veku*. Nitra: Univerzita KF v Nitre, 26-37.

Maňák, J. (2005). Hľadání orientace moderní základní školy. *Orientace české základní školy*, 21-28.

Maňák, J., Janík, T., & Švec, V. (2008). *Kurikulum v současné škole*. Masarykova univerzita

Mařík, V. (2015) *Národní iniciativa. Průmysl 4.0*. Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Morris, A. (2011). Student standardized testing: Current practices in OECD countries and a literature review. *OECD Education Working Papers*, (65), 0_1.

Neumajer, O. (2014). Moderní on-line způsoby profesního rozvoje učitelů. *Řízení školy*.

Neumajer, O. (2014). *Inovativní výukové aktivity pro rozvoj dovedností pro 21. století*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.

O'Dowd, R., & Klippel, F. (2006). *Telecollaboration and the development of intercultural communicative competence*. Berlin: Langenscheidt.

Patton, M. Q. (2008). *Utilization-focused evaluation*. Sage publications.

Remr, J. Srovnání vybraných přístupů k realizaci evaluací.

Rossi, P. H., Lipsey, M. W., & Freeman, H. E. (2003). *Evaluation: A systematic approach*. Sage publications

Straková, J. (2015). Mezinárodní výzkumy výsledků vzdělávání

Stufflebeam, D. L., & Coryn, C. L. (2014). *Evaluation theory, models, and applications* (Vol. 50). John Wiley & Sons

Šmídová, T., Tejkalová, L., & Vojtková, N. (2012). *CLIL ve výuce: jak zapojit cizí jazyky do vyučování*. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Šumpíková, M., Ochrana, F., & Pavel, J. (2005). *Veřejné výdajové programy a jejich efektivnost*. Eurolex Bohemia.

Univerzita, K., 2006. *Teorie a nástroje vzdělávací politiky*. 1. vydání. Praha: Karolinum (nakladatelství).

Viturka, M., Žítek, V., Haláček, P., Klímová, V., & Tonev, P. (2005). Teoreticko-metodologická východiska hodnocení programů podpory regionálního rozvoje.

Zeman, V. (2006). Reforma školství v České republice. *Reforma školství v České republice*, 14-17.

Zounek, J., Juhaňák, L., Staudková, H., & Poláček, J. (2016). E-learning. Učení (se) s digitálními technologiemi.

• Zoznam žurnalistických zdrojov

Hanušová, S., & Najvar, P. (2007). Výuka cizího jazyka v raném věku. *Pedagogická orientace*, 17(3), 42-52.

Janík, M. (2014). Mnohojazyčnost jako dílčí cíl výuky cizích jazyků a možnosti její podpory¹. *Pedagogická orientace*, 24(3), 330.

Janíková, V. (2016). Učení a vyučování cizích jazyků a identita. *Pedagogická orientace*, 26(1), 24.

O'Dowd, R. (2015). The competences of the telecollaborative teacher. *The Language Learning Journal*, 43(2), 194-207.

Pařízek, V. ,1993. Perspektivní varianty vzdělávací politiky. *Pedagogika*, 43(2), pp. 115-116.

Šedová, K., & Zounek, J. (2009). ICT v rukou českých učitelů. *Pedagogika*, 59(1), 54-70.

Vančurová, J. 2010. Výuka cizích jazyků v základních

školách . Týdeník Školství, 16, pp.10.

Veselý, A., 2013. Vzdělávací politika: rozdílná vymezení, předpoklady a implikace. *Pedagogická orientace*, 23(3), pp.279–297.

- **Zoznam internetových zdrojov**

Brdlička, B. *Informatické myšlení jako výukový cíl*. URL:<<http://spomocnik.rvp.cz/clanek/18689/INFORMATICKE-MYSENI-JAKO-VYUKOVY-CIL.html>>.

Čadil, V. Metodický rámec pro hodnocení programů výzkumu, vývoje a inovací [cit.2017-7-10], 2011, URL:<<http://www.vyzkum.cz/storage/att/18C0C6E0BEDC982432D14A62BD739099/A%203-3%20Hodnoceni%20programu.pdf>>.

Černá, J. *Češi si uřízli ostudu. Anglicky umí nejhůř z Celé EU* [cit.2017-4-15]. Praha, 2012, URL:<
<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/cesi-si-urizli-ostudu-anglicky-umi-nejhur-z-cele-eu/r~i:article:760975/?redirected=1502054969>>.

MŠMT. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky* [cit. 2017-4-07]. Praha, 2001, URL:<<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>>.

MŠMT. *Digitální Česko v. 2.0 Cesta k digitální ekonomice* [cit.2017-602]. Praha, 2014,

URL:<https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Digitalni-Cesko-v--2-0_120320.pdf>.

MŠMT. *Národní plán výuky cizích jazyků* [cit. 2017-4-07]. Praha, 2005,

URL:<http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jaz.pdf>.

MŠMT. *Stratégie vzdělávací politiky 2020* [cit. 2017-5-25]. Praha, 2014,

URL:<<http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>>.

Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [cit. 2017-4-

07]. Praha, 2017, URL:<http://www.nuv.cz/uploads/RVP_ZV_2017_cerven.pdf>.

Odbor řízení a koordinace fondů EU. Metodický pokyn pro evaluace v programovém období 2014-2020 [cit. 2017-7-06], 2016,

URL:<http://www.s-f.cz/getmedia/9cf7f984-4748-4695-901c-d9b10f12bcd6/MP-evaluace_v4.pdf?ext=.pdf>.

Rada EÚ. *Ciele Stratégie Európa 2020* [cit. 2017-5-03], 2016,

URL:<http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_sk.htm>.

Rasch, J. *Češi mají problémy s angličtinou. Špatné jazykové znalosti zaměstnanců mohou zbrzdit český export*

[cit. 2017-4-15]2017,

URL:<<http://ekonom.ihned.cz/cl-65538560-cesi-maji-potize-s-anglictinou-poptavka-po-jazykove-vybavenych-zamestnancich-ale-poroste>>.

STEM, *A study of the language skills of the Czech population*[cit.2017-4-19],2014,

URL:<<http://www.czechinvest.org/en/dwn-czech-republic>>.

Tocháček, D. *Výzkum STEPS- Study of the impact of Technology in PrimarySchools*[cit.2017-6-24],2010,

URL:<<http://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/8005/VYZKUM-STEPS---STUDY-OF-THE-IMPACT-OF-TECHNOLOGY-IN-PRIMARY-SCHOOLS.html/>>.

Worbisová, L. *Češi se jazyky učí, pořád se ale moc nedomluví* [cit.2017-4-19].Praha, 2012,

URL: <<http://www.czechinvest.org/cesi-se-jazyky-uci-porad-se-ale-moc-nedomluvi>>.

Zumrová O., &Zálesky , P. *Příručka dobré praxe pro využití interaktivní tabule ve výuce na základní škole* [cit. 2017-6-15],2010,

URL:<<http://www.specialnikh.regisweb.cz/files/cla-cz-200-263.pdf>>.

Zoznam obrázkov

Obrázok 1	Vývoj jazykovej úrovni v ČR.....	22
Obrázok 2	Úroveň digitálnej gramotnosti žiakov v ČR.....	38
Obrázok 3	Zameranie škôl na cudzojazyčné vzdelávanie.....	52
Obrázok 4	Vyučované cudzie jazyky.....	53
Obrázok 5	Vplyv ICT na výsledky žiakov.....	55
Obrázok 6	Úroveň anglického jazyka vybranej vzorky žiakov61	

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Spoločné referenčné úrovne : globálna stupnica .	16
Tabuľka 2 Cudzojazyčná výučba žiakov ČR.....	20
Tabuľka 3 Základné informácie o pozorovaných školách.....	56
Tabuľka 4 Počet testovaných žiakov a využívanie ICT v šk. rok 2016/2017.....	59
Tabuľka 5 a 6 Výsledky z testovania žiakov 6.ročníka a 9.ročníka v Prahe 6 v šk. roku 2016/2017.....	59
Tabuľka 7 Výsledky z testovania žiakov 6.ročníka v Prahe 9 v šk. rok 2016/2017.....	62
Tabuľka 8 Výsledky z testovania žiakov 9. ročníka v Prahe 9 v šk. roku 2016/2017.....	62
Tabuľka 9 Váhy jednotlivých jazykových úrovní.....	63
Tabuľka 10 Priemerné jazykové výsledky vzorky škôl v šk. roku 2016/2017.....	64
Tabuľka 11 Priemerné jazykové výsledky ostatných škôl v šk. roku 2016/2017.....	65
Tabuľka 12 Výsledky z testovania Scate z AJ za predchádzajúce roky.....	66
Tabuľka 13 Súhrnné zhrnutie zapojených škôl.....	68
Tabuľka 14 Výsledky z testovania Scate z AJ žiakov 6.ročníka v šk. roku 2013/2014.....	71
Tabuľka 15 Výsledky z testovania Scate z AJ žiakov 6.ročníka v šk. roku 2016/2017.....	72

Príloha

Dotazníkové šetrenie: Informačné a komunikačné technológie pri výučbe cudzích jazykov

Dobrý deň,

som študentkou inžinierskeho štúdia na ČVUT v Prahe a témou mojej diplomovej práce je " Evaluácia prínosu intervencie z ESIF". Obraciam sa na Vás s prosbou o vyplnenie tohto krátkeho dotazníka, ktoré Vám nezaberie viac ako 3-4 minúty. Do dotazníkového šetrenia sú zapojené všetky základné školy v Prahe a výsledky budú vyhodnotené ako celok. Vopred Vám ďakujem za Váš čas a ochotu.

1. Názov školy

2. Lokalizácia školy (Praha 1, Praha 2...)

3. Je Vaša škola zameraná na výučbu cudzích jazykov?

- áno
- nie

4. Aké cudzie jazyky sú vo Vašej škole vyučované?

- Anglický jazyk
- Nemecký jazyk
- Ruský jazyk
- Francúzsky jazyk
- Španielsky jazyk
- Taliansky jazyk
- Iný európsky
- Iné

5. Aké programové vybavenie ICT v akej periodicite učitelia využívajú?

- o MS Word
- o PowerPoint
- o Interaktívne a multimedialne programy (CD, DVD)
- o Špecializované programy (súvisiace s prácou s interaktívnou tabuľou)
- o Internet
- o Iné

Periodicita: pravidelne (každú hodinu), často (každý týždeň), zriedka (raz za mesiac), nikdy

6. Aké prostriedky a v akej periodicite učitelia využívajú?

- o Dataprojektor
- o Interaktívna tabuľa
- o Počítač
- o Tablet
- o Zvukové zariadenia
- o Slúchadla
- o Iné

Periodicita: pravidelne (každú hodinu), často (každý týždeň), zriedka (raz za mesiac), nikdy

7. Aký vplyv majú podľa Vás ICT používané pri výučbe cudzích jazykov na žiakov a ich výsledky?

- o Zásadný vplyv
- o Silný vplyv
- o Nie príliš významný vplyv
- o Minimálny vplyv
- o Prakticky žiadny vplyv

8. Budem rada za krátke objasnenie Vášho názoru na predchádzajúcu otázku, prípadne o konkrétny príklad z Vašej školy.